

En patientförsäkring för alla

ÅRS- REDOVISNING 2015

LÖF

ÅRSREDOVISNING 2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Vd har ordet	4
Löf på tre minuter	7
Hållbarhet	8
Vår verksamhet	10
Skadeförebyggande	11
Ägarskap och ekonomi	12
Personal	13
<hr/>	
Förvaltningsberättelse	15
Femårsöversikt och nyckeltal	20
Resultaträkning	22
Balansräkning	23
Förändringar i eget kapital	24
Kassaflödesanalys	25
Noter	26
Revisionsberättelse	51
Granskningsrapport	52
<hr/>	
Styrelsens arbete	54

VD HAR ORDET

Det gångna året har främst präglats av förberedelser inför Solvens II samt viktiga satsningar på IT-system och ny personal. Under 2015 har Löfs delägare, Sveriges landsting och regioner, i syfte att ekonomiskt förstärka bolaget betalat in ett garantikapital, löst utestående premiefordringar (reverser) och betalat en tilläggspremie. Sammantaget har detta gjort att Löf står bättre rustat inför framtida utmaningar.

Löfs anpassning till Solvens II har pågått under flera år. Under 2015 intensifierades arbetet, och ett visst arbete kommer att fortsätta under 2016. För att klara omställningen till regelverket har Löf under året både omorganiserat och resursförstärkt med ny personal, både inom aktuarie- och riskfunktionerna, samt genomfört stora ekonomiska investeringar inom IT.

Den företagsstyrningsmodell vi har valt bygger på en sammanhållen regelstruktur, där regler visualiseras genom processdokumentation på flera nivåer. Arbetet inom Löf är processororienterat, vilket innebär att såväl uppföljning av mål och effektivitet, som kvalitet i riskkontroll och övrig intern kontroll styrs genom verksamhetens kritiska processer. Vi anser att dessa arbetssätt skapar en lämplig och effektiv grund för egen risk- och solvensbedömning, och bra förutsättningar för god och stabil ekonomi över tid.

Vi fortsätter att sätta våra kunder, både försäkringstagare och patienter, i fokus. Idag erbjuds exempelvis våra försäkringstagare flera olika försäkringar för en premie. Den viktigaste av försäkringarna är dock patientförsäkringen och vi står för vårt löfte "En patientförsäkring för alla".

Under 2015 bytte vi varumärke från Patientförsäkringen Löf till Löf och lanserade en ny varumärkesplattform. Vår nya grafiska profil speglar att vi är ett

modernt, proaktivt och stabilt försäkringsbolag. Vår vision och våra värdeord stärker oss internt och externt.

Vid lanseringen av den nya profilen moderniserades vår hemsida. Kunderna fick tillgång till ett nytt prognosverktyg, vilket kommer att underlätta för våra kunder att direkt skapa sig en uppfattning om deras skada är ersättningsbar eller inte. Genom en fortsatt utveckling av digitala arbetssätt tror vi att dialogen med våra kunder kan öka. Vi kan också skapa en högre servicegrad, och minska miljöpåverkan. Den resan har bara börjat.

Vi är även stolta över att efterfrågan på Löfs skadeförebyggande arbete fortsätter att öka. Löfs sätt att samarbeta direkt med professionerna inom landsting och regioner i skadeförebyggande projekt är unikt.

Utan aktiva och professionella medarbetare hade vi inte kunnat åstadkomma allt detta. Det är därför glädjande att Löfs senaste medarbetarundersökning visade att Löfs medarbetare är nöjda och stolta över det arbete som bedrivs.

Under 2015 ökade antalet skadeanmälningar med 9 procent jämfört med 2014, vilket innebär att inflödet av skadeanmälningar till Löf under den senaste tioårsperioden konstant varit ökande.

”VÅR VISION OCH VÅRA VÄRDEORD STÄRKER OSS INTERNT OCH EXTERNT”

Vidare föll marknadsräntorna långt mer än vad både Riksbanken och den finansiella marknaden hade kunnat förutse.

För att minska Löfs känslighet för en fortsatt negativ ränteutveckling, beslöt vi utnyttja möjligheten att inhämta en tilläggspremie. Tilläggspremien har betalats in och har medfört att Lof ekonomiskt nu står bättre rustat inför framtida utmaningar.

Den fortsatta volatiliteten i marknaden skapar fortsatta påfrestningar för försäkringsbranschen. Vi arbetar därför vidare med solvensstärkande åtgärder samt med en effektivisering av verksamheten.

I slutet av året har vi också tecknat avtal om nya lokaler. Förutom att skapa en arbetsmiljö bättre anpassad till våra behov, kommer vi att utnyttja våra lokaler effektivare. Vår geografiska placering skapar bra förutsättningar för våra medarbetare att åka kollektivt eller cykla till jobbet. På så sätt kan Lof fortsätta utvecklas utan att miljö eller kostnader påverkas negativt.

Som en central samhällsaktör anser vi det viktigt att Löfs verksamhet bidrar till att skapa ett mer hållbart samhälle. Vi anser att ett aktivt och strukturerat arbete kring hållbarhetsfrågor är en förutsättning för att vi ska fortsätta vara Sveriges största försäkringsbolag inom patientskadeförsäkring.

Marie-Louise Zetterström, vd

LÖF PÅ TRE MINUTER

Löf (Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag) är ett rikstäckande försäkringsbolag med huvuduppgift att försäkra de vårdgivare som finansieras av landsting och regioner. Våra slutkunder är de patienter som drabbats av en patientskada. Vårt uppdrag är att utreda och lämna ersättning till patienter som skadas i sjuk- och tandvården samt att bidra till att antalet skador i vården minskar.

Löf är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av sina försäkringstagare, landstingen och regionerna. Vi är drygt 160 medarbetare som arbetar med försäkring, bland annat skadereglering, och skadeförebyggande arbete. Vår arbetsplats finns centralt i Stockholm.

VISION

Inga undvikbara skador i vården

Vår långsiktiga strävan är att minimera antalet skador i vården. Visionen är tydlig, inga undvikbara skador.

Vår skadereglering och statistik ger oss vägledning i arbetet för att uppnå visionen.

VÄRDEORD

- Aktiv
- Respektfull
- Professionell
- Effektiv

VERKSAMHETSIDÉ

Att utreda och lämna ersättning till patienter som drabbats av skador inom regions-/landstingsfinansierad vård samt att genom skadeförebyggande arbete verka för att minska antalet skador i vården.

15 700

ANMÄLNINGAR KOM IN TILL OSS UNDER 2015

LÖFTE

En patientförsäkring för alla

Alla patienter, oavsett förutsättningar som behandlas inom regions-/landstingsfinansierad vård, har en försäkring som ger ersättning vid undvikbara skador som uppstår vid behandling

21

ÄGARE, DVS. ALLA
SVERIGES LANDSTING
OCH REGIONER

1,4

MILJARDER KRONOR
I OMSÄTTNING

HÅLLBARHET

Löf bidrar till trygghet i samhället genom att erbjuda "En patientförsäkring för alla". Löfs samhällsuppdrag gör att vi har en viktig roll i att verka för en stabil och hållbar utveckling över tid, ett hållbart samhälle.

Löfs hållbarhetsarbete bedrivs därför aktivt och strukturerat inom flera områden.

SOCIAL HÅLLBARHET

Den sociala aspekten av vår verksamhet är särskilt viktig eftersom vi påverkar många människor och är en viktig del av det svenska trygghetssystemet. Med utgångspunkt i företagets vision, affärsidé, mål och värderingar bidrar vi med ett socialt ansvar.

Vi bidrar också till en säkrare vård genom en långsiktig satsning på förebyggande arbete och forskning som syftar att öka patientsäkerheten och minska antalet skador inom svensk sjuk- och tandvård.

EKONOMISK HÅLLBARHET

Anpassningen till det nya regelverket Solvens II innebär att vi säkrar upp vår försäkringsverksamhet på ett ekonomiskt hållbart plan. Det innebär också att vi garanterar försäkringstagarnas och våra kunders konsumentskydd.

Löf har en god riskkontroll där syftet primärt är att säkerställa att vi alltid kan uppfylla våra åtaganden gentemot våra kunder.

MILJÖMÄSSIG HÅLLBARHET

Vi arbetar systematiskt för att beakta miljömässiga aspekter och minska vår verksamhets negativa miljöpåverkan. Alla patienthandlingar som skickas in till oss skannas och hanteras i ett digitalt ärendehanteringssystem. Vi kommunicerar elektroniskt med sjukvården och våra medicinska rådgivare på ett säkert och effektivt sätt.

Vi har utvecklat en webbaserad kundportal där varje kund kan anmäla sin skada digitalt och följa handläggningen av sitt ärende. Vi strävar mot en minskad pappersanvändning, vilket medför säkrare och snabbare ärendehantering, och ligger i linje med vårt pågående miljöarbete.

Vår geografiska placering centralt i Stockholm ger våra anställda möjlighet att använda kollektivtrafik eller att cykla till och från arbetet.

SOCIAL HÅLLBARHET

- Vår försäkringsverksamhet
- Vårt skadeförebyggande arbete

EKONOMISK HÅLLBARHET

- Ansvarsfulla placeringar
- Anpassning till Solvens II
- God riskkontroll

**MILJÖMÄSSIG
HÅLLBARHET**

- Digital handläggning
- Webbaserad kundportal
- Geografisk placering

VÅR VERKSAMHET

VI FÖRSÄKRAR VÅRDGIVAREN

Den som drabbas av en patientskada i samband med hälso-, sjuk- eller tandvård i Sverige kan genom patientförsäkringen få ersättning enligt patientskadlagen. Sveriges samtliga landsting och regioner har tecknat försäkring hos Löf och alla deras patienter omfattas av försäkringen. Vi försäkrar alltså vårdgivarna och därigenom även patienterna.

ÖKNING AV ANTALET SKADEANMÄLNINGAR

Under 2015 tog vi emot ca 15 700 anmälningar. Sedan den nya patientsäkerhetslagen trädde i kraft vid årsskiftet 2010/2011 har vi sett antalet anmälningar öka för varje år. Detta kan bero på att vårdgivaren, i och med lagen, har en utökad upplysnings- skyldighet att informera patienter och närstående om var de kan vända sig för att begära ersättning vid patientskada. Ett annat skäl är att landsting och regioner arbetar mer aktivt med patientsäkerhet, vilket ökar kunskapen om försäkringen.

VANLIGA SKADOR OCH FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ERSÄTTNING

Skador inom ortopedi, tandvård, kirurgi och verksamheter med stora operationsvolymen är de som anmäls mest till Löf. Vanligast är de skador som inträffar i samband med själva operationen.

När vi tagit emot en anmälan gör vi en utredning för att klargöra om skadan omfattas av patientskadlagen och kan ersättas. Utredningen och bedömningen av alla skador som anmäls till Löf görs enligt aktuell lagstiftning och gällande försäkringsvillkor.

Av de anmälda skadeärendena leder cirka 38 procent till ersättning. Enligt patientskadlagen lämnas ersättning om skadan hade kunnat undvikas vid vård och behandling av en erfaren specialist. I de fall patienten inte får ersättning beror det oftast på att skadan inte hade kunnat undvikas. Man kan heller inte få ersättning enbart för att behandlingen inte leder till önskat resultat.

MÖTET MED KUNDEN

Att drabbas av en patientskada kan, förutom onödigt lidande, påverka förtroendet för vården. Därför är vårt bemötande av patienter som anmäler skada av största betydelse.

Vår ambition är att våra kunder – oavsett om de får ersättning eller inte – ska bemötas med respekt och lyhördhet samt att de ska förstå beslutet och på vilka grunder de har fattats. Vi vill även att vårdgivarna ska få bättre kunskap om vår försäkring, så att den information de lämnar till sina patienter skapar rätt förväntningar på försäkringens omfattning.

KUNDEN I FOKUS

Vi har ett uttalat kundfokus som tar sig uttryck i stor professionalitet, aktiv skadereglering och respekt för våra kunder.

För att få kunskap om hur vi uppfattas av våra kunder genomför vi kontinuerligt undersökningar där kundnöjdheten mäts enligt NKI (Nöjd Kund Index). På grundval av undersökningsresultaten har vi främst inriktat oss på att förbättra handläggningstider, tillgänglighet och information.

DIGITAL UTVECKLING

Alla patienthandlingar som skickas in till oss skannas, vilket innebär att vi går allt mer från fysisk till digital hållbar ärendehantering. Vi kommunicerar även elektroniskt med sjukvården och våra medicinska rådgivare på ett säkert och effektivt sätt.

Vi har utvecklat en webbaserad kundportal där varje kund kan anmäla sin skada och följa handläggningen av sitt ärende. Vi strävar samtidigt efter en minskad pappersanvändning, vilket ger säkrare och snabbare ärendehantering och ligger i linje med vårt pågående miljöarbete.

SKADEFÖREBYGGANDE

Löf har som ett av sina uppdrag att arbeta för en ökad patientsäkerhet i svensk sjukvård. Det gör vi genom att stödja våra ägare, landsting och regioner, och professionella yrkesorganisationer i deras pågående patientsäkerhetsarbete.

DET FINNS MÅNGA SKÄL FÖR ATT ARBETA MED PATIENTSÄKERHET

Det viktigaste skälet är etiskt och humanitärt. Det är inte acceptabelt att patienter skadas i vården om det går att undvika. Vi är därför skyldiga att arbeta för att minska onödigt lidande och försämrad livskvalitet.

Även ekonomiska skäl finns då det krävs extra resurser för att behandla patienter som drabbats av en vårdskada. Samhällets välfärdssystem belastas även med kostnader för dem som skadats i vården.

EN SÄKRARE VÅRD

Sammanfattat är syftet med vårt patientsäkerhetsarbete att få en säkrare vård, och vår långsiktiga strävan är att bidra till att minimera antalet skador i vården.

VÅR SKADEFÖREBYGGANDE VERKSAMHET ÄR BASERAD PÅ INKOMNA SKADEANMÄLNINGAR

Skadeanmälningarna utgör grunden för en omfattande skadestatistik på Löf. Vi verkar genom samarbete med våra ägare samt med professionella organisationer. Vi väljer att inrikta våra insatser inom områden där vi bedömer att inga eller för små insatser görs. Vi strävar efter att vara tidigt ute, till exempel genom att fånga upp internationella initiativ och anpassa dessa till svenska förhållanden, eller genom att initiera projekt där vi redan från början kan engagera ägare med långsiktiga och hållbara planer.

INFORMERAR OCH UTBILDAR

Löf har en viktig roll som kunskapsförmedlare och informatör, såväl inom sjuk- och tandvården som ute i allmänheten. Vi anordnar chefläkarutbildning och utbildning i ledarskap för ökad patientsäkerhet. Vi är tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting och flera andra organisationer arrangör av de nationella patientsäkerhetskonferenserna. Löf stöder också forskning i ämnet patientsäkerhet.

VÅRA PROJEKT

Löf har i samarbete med olika yrkesorganisationer startat flera patientsäkerhetsprojekt. Syftet med projekten är att vara ett stöd för sjukvårdens patientsäkerhetsarbete och att sprida goda exempel och best practice. Löfs roll är att stödja projekten administrativt och ekonomiskt medan yrkesorganisationerna står för det medicinska innehållet.

Flera av projekten genomförs med en projektmetod som vi kallar Säker-modellen. Grundtanken i projekten är icke-normerande självvärdering åtföljd av extern revision/peer-review, åtgärdsöverenskommelse och uppföljning. Läs gärna mer på www.lof.se.

”Hela vårt skadeförebyggande arbete syftar till att minska antalet skador i vården”

Pelle Gustafson,
chefläkare på Löf

ÄGARSKAP OCH EKONOMI

LÖF ÄGS AV LANDSTING OCH REGIONER

Löf är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av sina försäkringstagare, Sveriges samtliga landsting och regioner. De 21 ägarna utser högst två fullmäktige var som träffas minst en gång per år vid bolagsstämman. Bolagsstämman är Löfs högsta beslutande organ.

EKONOMI OCH RISKBEDÖMNING

För att kunna uppfylla våra åtaganden nu och i framtiden, krävs att vi har tillräckligt med kapital. Löf förvaltar för närvarande drygt 10 miljarder kronor. Det krävs att vi har god kontroll på de risker som finns i ett försäkringsbolag, såsom finansiella risker, försäkringsrisker och operativa risker.

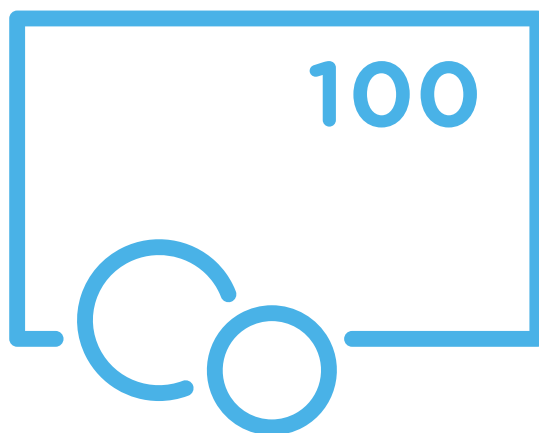
SOLVENS II

Löf står under Finansinspektionens tillsyn och liksom alla andra försäkringsbolag omfattas vi av ett gediget regelverk som syftar till att vi ska kunna uppfylla våra försäkringsåtaganden gentemot våra kunder.

Den 1 januari 2016 träder det nya regelverket Solvens II i kraft. Det innebär att vi under 2015 har slutfört vår anpassning till de nya krav som kommer att gälla avseende exempelvis kapitalhantering och företagsstyrning.

Att vi anpassat oss till nya regelverket innebär att vi säkrar vår försäkringsverksamhet på ett ekonomiskt hållbart plan, för att kunna garantera försäkringstagarnas och våra kunders konsumentskydd.

I syfte att bättre hantera anpassningen till Solvens II, och även motverka beroendet av nyckelpersoner inom vår organisation, har vi under första halvåret organiserat om oss. Vi har under året resursförstärkt organisationen men bedömer ändå att vi kommer att behöva bli fler framöver för att kunna hantera kommande regelverkskrav och det ökade antalet anmälningar.

PERSONAL

VIKTIGT SAMHÄLLSUPPDRAG

Löf har ett viktigt samhällsuppdrag. Detta engagerar våra medarbetare och många söker sig till oss för att kunna göra skillnad. Vårt viktiga uppdrag och våra värderingar genomsyrar hela organisationen.

VÄXANDE BOLAG

Löf är en växande organisation och vi rekryterar löpande nya medarbetare. Vi är det ledande försäkringsbolaget inom patientskador och en av de största aktörerna inom personskadereglering. Vi har drygt 160 medarbetare och flertalet av dessa arbetar med försäkring, bland annat skadereglering. Till vår hjälp har vi också omkring 160 specialitläkare inom samtliga medicinska områden.

UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING

Vår roll som marknadsledande inom patientskador ställer krav på oss. Vi har medarbetare med en hög utbildningsnivå, och bredd på utbildnings- och yrkesbakgrunderna. Vi lägger stor vikt på kontinuerlig kompetensutveckling och har en gedigen introduktionsutbildning för nya medarbetare, behovsanpassad påbyggnad inom respektive ämnesområde, samt en egen diplomutbildning.

Vi är en lärande organisation. Vi utnyttjar våra egna resurser på ett hållbart sätt och arbetar med mentorer och användarrepresentanter - erfarna handläggare lär upp och hjälper mindre erfarna.

ENGAGEMANG

Löf är en organisation med ett stort medarbetaren-gagemang. Vi engagerar medarbetare och fackliga organisationer i vårt fortlöpande utvecklingsarbete, och har under året haft fokus på tillgänglighet och smarta arbetssätt. Vi har tagit fram verktyg för att ge ökad kundnytta som på sikt även kan skapa ökad effektivitet. Vår strävan är att alltid erbjuda så bra service som möjligt.

NY ORGANISATION

Under året har vi genomfört en organisationsförändring som syftar till att stödja ett processorienterat arbetssätt och öka bolagets effektivitet. Vi har en platt men bred organisation, vilket innebär att alla medarbetare är nära ledningen. Det leder i sin tur till öppenhet mellan personal och ledning.

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag (Löf) avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2015, bolagets tjugoförsta verksamhetsår.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH ORGANISATION

Löf är ett rikstäckande ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av sina försäkringstagare, Sveriges samtliga landsting och regioner, och står under Finansinspektionens tillsyn. Bolaget har en registrerad bifirma, Patientförsäkringen LÖF.

Landstingens och regionernas ägande av Löf representeras genom att ägarna utser högst två fullmäktige var som träffas minst en gång per år vid bolagsstämman, vilken är Löfs högsta beslutande organ.

Bolagsstämman lämnar anvisningar, ägardirektiv, till styrelsen om hur verksamheten i bolaget bör bedrivas.

ÄGARDIREKTIV

Löf ska inom ramen för försäkringsverksamheten i enlighet med av Finansinspektionen meddelat tillstånd för verksamheten teckna försäkring med landsting och regioner, utreda och lämna ersättning till patienter som drabbats av en skada inom vården samt genom skadeförebyggande arbete verka för att antalet skador inom vården minskar. Verksamheten syftar inte primärt till att skapa vinst för att kunna lämna avkastning åt ägarna.

Premier för försäkringar ska med tillämpning av för försäkringsbranschens gängse metoder beräknas så att bolaget vid var tid har en kapitalbas som med god marginal uppfyller gällande regler och krav från myndigheter.

Kapitalförvaltningen ska lämna en med hänsyn till gällande restriktioner god avkastning, samt säkerställa att det finns fullgod likviditet för att kunna fullfölja bolagets betalningsåtaganden.

VERKSAMHET OCH UPPDRAG

Löf har som övergripande syfte att bedriva försäkringsverksamhet avseende delägarnas ansvar för patientskador i samband med vård och behandling och bolaget handlägger den övervägande delen av patientskadeärenden som berör hälso- och sjukvård i Sverige.

Löf ska inom ramen för försäkringsverksamheten teckna försäkring med landsting och regioner samt utreda och lämna ersättning till patienter som drabbas av patientskada inom vården.

Samtliga landsting och regioner har tecknat följande försäkringar hos Löf:

- *Patientförsäkringen* lämnar ersättning för personskada under förutsättning att personskadan uppkommit i samband med den offentligt finansierade hälso-, sjuk- eller tandvården i Sverige.
- *Ansvarsförsäkringen* lämnar ersättning för personskada som uppkommit i samband med den offentligt finansierade hälso-, sjuk- eller tandvården i Sverige och som orsakats genom skadeståndgrundande fel eller försumelse (culpa).
- *Behandlingsskadeförsäkring vid utlandsvård* lämnar ersättning i enlighet med vissa bestämmelser i patientskadelagen för kroppsskada som uppkommit i samband med den offentligt finansierade hälso-, sjuk- eller tandvården utanför Sverige.
- *Särskilt försäkringsåtagande avseende patienter som smittats med hepatit C inom svensk sjukvård till och med år 1991* lämnar ersättning till patient som smittats i direkt samband med blodtransfusion inom sådan vård som landsting/region bedrivit i Sverige.

Som komplement till den renodlade försäkringsverksamheten ska Löf arbeta för att bidra till att antalet skador i vården minskar. Det aktiva skadeförebyggande arbetet sker i samarbete med vårdgivare och yrkesorganisationer inom vården.

Merparten av Löfs medarbetare arbetar med skadereglering.

Inom parentes angivna tal avser motsvarande period under 2014.

SKADEVERKSAMHETEN

Under 2015 har Löfs skadeorganisation genomfört ett antal aktiviteter i syfte att förbättra och utveckla skadeprocesser med målsättningen att korta handläggningstiderna och öka kundnöjdheten. Resultatet av dessa förväntas ge effekt under 2016.

Skador inom ortopedi, kirurgi och andra verksamheter med stora operationsvolymerna står för merparten av anmälda skador till Löf. Majoriteten av dessa skador inträffar i samband med operation med exempelvis infektioner, blödningar, nerv- och skelett-skador som följd. Andra vanliga skador är konsekvenser av försenad eller felaktig diagnos.

Antalet anmälda skador har fortsatt att öka under 2015 och uppgick till 15 700 (14 400), vilket motsvarar en ökning med 9,0 (3,6) procent jämfört med 2014. Ökningen bedöms delvis vara en effekt av den patientsäkerhetslag som trädde i kraft 2011. Lagen innebar att sjukvårdspersonalen fick en skyldighet att informera om patientförsäkringen och antalet skador har ökat signifikant sedan dess. Det föreligger i nuläget ingen indikation på en minskande trend kommande år.

En ytterligare förklaring kan vara att landsting och regioner idag arbetar mer aktivt med patientsäkerhet, vilket ger en ökad kunskap om skadefrekvens och skadepanorama. Det finns inga belägg för att frekvensen skador i vården ökar. Det är därför rimligt att anta att den ökade anmälningsfrekvensen till allra största delen är en effekt av att ett mörkertal håller på att minska till följd av ökad kunskap och kännedom om försäkringen.

Löf utreder alla skador som anmäls till bolaget. Men det är endast vissa skador som är ersättningsbara. Cirka 38 procent av alla anmälda skador är ersättningsbara. Antal beslut i utredningsprocessen om ersättningsbar skada föreligger eller inte uppgår till cirka 16 500 (12 500). Handläggningstid från beslut om ersättningsbar skada till slutreglering är i hög grad beroende av skadans komplexitet och svårighetsgrad men har under 2015 påvisat en minskande trend jämfört med 2014.

Utbetalda försäkringsersättningar till patienter och efterlevande uppgick till cirka 630 (537) mkr vilket motsvarar en ökning med 17 procent jämfört med 2014. Denna ökning kan sannolikt främst härledas till det ökade antalet skadeanmälningar till Löf samt ökad produktivitet.

Kunder kan alltid vända sig till Löfs klagomålsfunktion och få sitt ärende omprövat. Kunder kan även begära ett rådgivande yttrande av Patientskadenumnden (PSN), vars yttrande Löf alltid följer. Om kunden inte delar Löfs eller PSNs bedömning kan talan väckas i allmän domstol. Under 2015 har 1 842 (1 421) ärenden avseende Löf överlämnats till PSN vilket motsvarar cirka 30 procent ökning jämfört med 2014. Ökningen beror sannolikt på ökad kunskap om PSN och ökad produktivitet. Totalt ändrades beslutet i 9,8 (7,3) procent av ärendena.

SKADEFÖREBYGGANDE VERKSAMHET

Löf ska i samarbete med landsting och regioner aktivt verka för att antalet skador i vården minskar. Det skadeförebyggande arbetet baseras på den skadestatistik bolaget för. Arbetet ska bidra till att minska lidandet för den som drabbas av skada, och även minska kostnaderna för skador i vården.

Förutom att återföra information om skadeanmälningar till vårdgivarna, samarbetar Löf med flera medicinska professioner för att minska vårdskador inom bland annat förlossningsvård, höft- och knäprotesoperationer, bukkirurgi, läkemedelsanvändning i primärvård, samt traumasjukvård.

Löf bedriver dessutom utbildningsverksamhet avseende patientsäkerhet, och bidrar till forskning inom området.

KAPITALFÖRVALTNINGEN

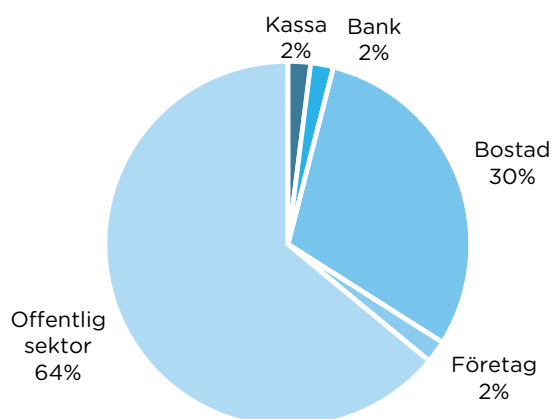
Löf förvaltar placeringstillgångar som totalt uppgår till 10 104 740 (8 455 867) tkr. Ökningen mot föregående år är främst hänförlig till att Löf erhållit en tilläggspremie på 350 000 tkr och ett garantikapital på 1,2 miljarder kr som har återinvesterats enligt bolagets placeringspolicy.

Under året har Löfs ägare löst sina skuldebrev (reverser) mot Löf, vilka uppgick till ett värde på 6 miljarder kr. Dessa har också återplacerats enligt bolagets placeringspolicy.

Tillgångsportföljen är som helhet placerad i likvida tillgångar på den svenska räntemarknaden. Placeringstillgångarna är klassificerade som investeringar som hålls till förfall och värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Bolagets investeringsfilosofi bygger på ett lågt risktagande och höga etiska, miljömässiga och sociala krav på hur förvaltningen ska bedrivas.

Löfs placeringstillgångar är fördelade enligt nedan per 2015-12-31:

PERSONALINFORMATION

Medelantalet anställda verksamhetsåret 2015 uppgår till 154 (140). Andelen kvinnliga medarbetare var 63 (60) procent och medelåldern för samtliga medarbetare var 40 (43) år. Under året har förstärkningar av bemanning skett på specialistbefattningar inom skadeverksamheten, juristfunktionen, aktuariefunktionen och inom ekonomifunktionen.

Organisationsförändringar har genomförts inom skadeorganisationen, risk- och compliancefunktionen samt inom finans- och ekonomifunktionen. Syftet med förändringarna är i huvudsak att skapa bättre förutsättningar för kompetensutveckling, tydligare ansvar och roller samt att på ett effektivare sätt driva förbättringsarbete inom verksamhetsprocesserna.

Medelsförvaltningen rörande placeringstillgångar har hanterats av Swedbank Robur Fonder AB. Internrevision har tillhandahållits av KPMG AB fram till årets bolagsstämma och därefter av Mazars SET Revisionsbyrå AB.

RISKER OCH RISKHANTERING

Riskhantering utgör en central del av Löfs verksamhet som försäkringsbolag. Syftet med riskhanteringen är primärt att säkerställa att Löf alltid ska kunna uppfylla sina åtaganden gentemot bolagets kunder. En väl fungerande riskhantering skapar förutsättningar för kontrollerat och affärsmässigt beslutsfattande om risker på både kort och lång sikt och kan därmed bidra till att långsiktigt stärka bolagets förmåga till måloppfyllelse.

Löfs arbetsprocess för riskhantering består av löpande arbete och årligen återkommande aktiviteter. Processen är på övergripande nivå gemensam för samtliga riskkategorier och delas in i fem delsteg: identifiera, värdera/mäta, hantera, följa upp samt rapportera risker.

För att skapa en gemensam bild av de risker som verksamheten är exponerad mot delar Löf in identifierade risker i riskkategorier. Flertalet riskkategorier har tillhörande risktyper som ytterligare definierar olika aspekter av riskkategorin.

Under 2015 har arbete fortsatt bedrivits med att anpassa riskhanteringen efter Löfs processororienterade arbetssätt och till Solvens II-regelverket. Processer där datakvaliteten är central har kartlagts ur ett datakvalitetsperspektiv för att säkerställa att tillfredsställande datakvalitet avseende datas korrekthet, fullständighet och lämplighet.

Utförligare beskrivning av Löfs risker och riskhantering ges i not 2.

SOLVENS II

Solvens II syftar till ett riskbaserat kapitalbehov via förändrade krav på kapitalbuffertar, tydligare krav på styrning och riskkontroll samt en högre grad av transparens genom utökad kvalitativ och kvantitativ rapportering. Solvens II-direktivet träder ikraft 2016 och Löfs anpassning till regelverket har under 2015 fortsatt i en intensifierad takt.

I enlighet med de förberedande riktlinjerna för Solvens II har Löf under året rapporterat in den framåtblickande rapporten om egna risker (FLAOR), de kvantitativa rapporteringsmallarna (QRT-År) samt rapporten avseende Redogörelse för verksamheten (RSR).

Vidare har Lof gjort ytterligare anpassningar för att stärka bolagets interna styrning och kontroll i enlighet med det kommande regelverket. Fokus har varit utveckling av interna processer, integrerade de interna kontrollerna i processtrukturen samt anpassa bolagets företagsstyrning. Anpassningarna har inbegripit uppdateringar av Lofs övergripande policy- och styrdokumentation samt vidareutveckling av underliggande verksamhetsregelböcker. Parallellt med arbetet av de kvalitativa kraven har Lof under året fortsatt sin utveckling och systemimplementering av det IT-stöd som bolaget kommer använda för att hantera de utökade rapporteringskraven. Utvecklingsarbetet är planerat att fortgå även under 2016.

Övergångsarbetet och anpassningen till de nya kraven är ett högt prioriterat och omfattande förändringsarbete för Lof. Vid införandet av Solvens II förväntas Lof uppfylla kapitalkraven.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Garantikapital

I december 2014 fattades beslut av bolagsstämman att tillskjuta ett extra kapitaltillskott under 2015 i form av garantikapital om 1,2 miljarder kr. Per 2015-12-31 är garantikapitalet inbetalat och registrerat hos Bolagsverket.

Tilläggspremie

Lofs styrelse har vid ett extrainsatt styrelsemöte den 2015-10-01 beslutat att fakturera ägarna en tilläggspremie på 350 000 tkr för löpande kalenderår. Tilläggspremien är inbetald per årsskiftet.

Reversinlösen

Den reversfordran på 6 miljarder som Lof haft gentemot sina ägare har betalas in och hela den utestående fordran är därmed inlöst och har återplacerats enligt bolagets placeringspolicy.

Digital kommunikation med kunder

Under året har en webbaserad kundportal utvecklats, Mina sidor, där man som kund kan anmäla sin skada digitalt och följa handläggningen av sitt ärende. Mina sidor har mottagits positivt och många väljer detta sätt att anmäla skador till Lof. I samband med att Mina sidor lanserades på hemsidan infördes även ett prognosverktyg som ska göra det lättare för kunderna att direkt skapa sig en uppfattning om skadan är ersättningsbar eller inte.

VERKSAMHETENS RESULTAT

Premieinkomst

Premieinkomsten uppgår till 1 375 000 (950 000) tkr. Ökningen i premieinkomst motiveras av ökade skadevolym och högre driftskostnader.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar uppgår till 792 022 (1 124 972) tkr. Årets skadeutbetalningar, inklusive driftskostnader för skadereglering uppgår till 809 729 (708 637) tkr och avsättningen för oreglerade skador minskade med -17 707 (416 335) tkr. Skadekostnaden har det senaste året ökat till följd av ett ökat antal anmälda skador.

Under 2015 har metodutvecklingen avseende aktuariell beräkningsteknik fortsatt under beaktande av Solvens II-regelverket. Systemstödet för beräkningar av avsättningar för IBNR-skador har utvecklats vidare och ny metod för beräkning av framtida skaderegleringskostnader har införts.

Kapitalavkastning

Den totala redovisade kapitalavkastningen uppgår till 7 082 (113 714) tkr, vilket motsvarar en direktavkastning på 0,1 (1,3) procent samt en totalavkastning på 0,1 (1,4) procent. Då bolagets tillgångar varit placerade i räntebärande värdepapper med kort duration har de fortsatt sjunkande marknadsräntorna påverkat avkastningen negativt jämfört med tidigare år. Löptiden (durationen) för tillgångsportföljen var vid årets slut 0,34 (0,10) år.

Driftskostnader

Driftskostnader uppgår till 89 335 (79 765) tkr. Ökningen avser främst kostnader för Solvens II och ökade kostnader för personal.

Årets resultat

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 500 993 (-140 571) tkr. Bolagets konso- lideringskapital ökade med 115 procent och uppgår till 3 155 451 (1 468 226) tkr. Konsolideringsgraden har därmed stärkts och uppgår till 229 (155) procent.

Resultatet efter skatt och obeskattade reserver uppgår till -4 550 (-3 571) tkr.

HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Inga väsentliga händelser efter balansdagen har inträffat.

FRAMTIDA UTVECKLING

Löf fokuserar på att anpassa och vidareutveckla organisationen för att öka kundnyttan och förbättra kvaliteten i bolagets processer. Arbets sättet präglas av målstyrning och är process- och riskorienterat. Som en del i denna utveckling driver Löf också ett arbete mot en mer kundorienterad skadeprocess, där en schabloniserad och målgruppsanpassad skadereglering samt en ökad andel tjänstemannabedömningar är centrala moment.

FEMÅRSÖVERSIKT OCH NYCKELTAL

tkr	2015	2014	2013	2012	2011
RESULTAT					
Premieintäkt	1 375 000	950 000	900 000	900 000	1 050 000
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	51 155	116 907	141 474	182 138	185 663
Övriga tekniska intäkter	268	452	474	59	156
Försäkringsersättningar	-792 022	-1 124 972	-908 070	-942 475	-887 879
Driftskostnader	-89 335	-79 765	-41 567	-27 812	-20 795
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	545 066	-137 378	92 311	111 910	327 145
Återstående kapitalavkastning	-44 073	-3 193	13 807	50 010	33 288
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	500 993	-140 571	106 118	161 920	360 433
Årets resultat	-4 550	-3 571	0	30 557	0
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar till verkligt värde inklusive Kassa och Bank	10 409 489	8 825 501	8 398 749	8 117 425	7 524 415
Försäkringstekniska avsättningar	7 299 830	7 317 537	6 901 202	6 661 000	6 345 000
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	1 422 436	226 986	230 557	230 557	200 000
Obeskattade reserver	1 733 042	1 227 499	1 364 499	1 259 253	1 139 850
Övervärden(+)/undervärden(-) i obligationer och andra räntebärande värdepapper	-27	13 741	-64 137	-32 256	-133 868
	3 155 451	1 468 226	1 530 919	1 457 554	1 205 982
varav uppskjuten skatt i konsolideringskapital	381 269	270 050	300 190	277 036	299 781
Kapitalbas	3 155 478	1 454 485	1 595 056	1 489 810	1 339 850
Erforderlig solvensmarginal	354 076	354 076	326 244	317 615	284 798

	2015	2014	2013	2012	2011
NYCKELTAL					
Skadeförsäkringsrörelse					
Skadeprocent	57,6	118,4	100,9	104,7	84,6
Driftskostnadsprocent	6,5	8,4	4,6	3,1	2,0
Totalkostnadsprocent	64,1	126,8	105,5	107,8	86,6
Kapitalförvaltningen					
Direktavkastning %	0,1	1,3	1,8	2,8	2,8
Totalavkastning %	0,1	1,4	1,7	4,1	0,9
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad %	229	155	170	162	115

FÖRSLAG TILL RESULTATDISPOSITION

Till bolagsstämmans förfogande står enligt balansräkningen 1 422 435 901 kr, varav årets resultat -4 550 325 kr.

Styrelsen föreslår att beloppet disponeras enligt följande:

I ny räkning överförs	1 422 435 901 kr
	<u>1 422 435 901 kr</u>

RESULTATRÄKNING

tkr	NOT	2015	2014
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGS- RÖRELSE			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	(3)	1 375 000	950 000
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	(4)	51 155	116 907
Övriga tekniska intäkter		268	452
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	(5)	-809 729	-708 637
Förändring i avsättning för oreglerade skador		17 707	-416 335
		-792 022	-1 124 972
Driftskostnader	(6)	-89 335	-79 765
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat			
		545 066	-137 378
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat			
Kapitalavkastning, intäkter	(7)	12 653	116 158
Kapitalavkastning, kostnader	(8)	-5 571	-2 444
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-51 155	-116 907
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt			
		500 993	-140 571
Bokslutsdispositioner	(9)	-505 543	137 000
Resultat före skatt			
		-4 550	-3 571
Skatt på årets resultat	(10)	-	-
Årets resultat			
		-4 550	-3 571
Hänförligt till: Försäkringstagarna			
		-4 550	-3 571
TOTALRESULTAT			
Årets resultat			
		-4 550	-3 571
Totalresultat hänförligt till försäkringstagarna			
		-4 550	-3 571

BALANSRÄKNING

tkr	NOT	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Placeringstillgångar			
<i>Andra finansiella placeringstillgångar</i>			
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	(11)	10 104 740	8 455 867
Fordringar			
Övriga fordringar		2 643	1 268
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	(12)	705	1 017
Kassa och bank		304 776	355 893
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		62 200	27 255
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	(13)	4 216	4 681
SUMMA TILLGÅNGAR		10 479 280	8 845 981
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Garantikapital		1 200 000	-
Balanserat resultat		226 986	230 557
Årets resultat		-4 550	-3 571
Obeskattade reserver			
Säkerhetsreserv		1 733 042	1 227 499
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Avsättning för oreglerade skador	(14)(15)	7 299 830	7 317 537
Skulder			
Övriga skulder	(16)	9 274	10 770
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	(17)	14 698	63 189
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		10 479 280	8 845 981

tkr	NOT	2015-12-31	2014-12-31
POSTER INOM LINJEN			
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser			
Tillgångar med förmånsrätt	(18)	10 166 578	8 496 863
Övriga ställda panter och jämförliga säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga
Åtaganden		inga	inga

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

tkr

EGET KAPITALRÄKNING 2015

	Garanti-kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	-	230 557	-3 571	226 986
Garantikapital	1 200 000	-	-	1 200 000
Resultatdisposition	-	-3 571	3 571	-
Årets resultat	-	-	-4 550	-4 550
Belopp vid årets utgång	1 200 000	226 986	-4 550	1 422 436

EGET KAPITALRÄKNING 2014

	Garanti-kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Belopp vid årets ingång	-	230 557	0	230 557
Resultatdisposition	-	0	-0	-
Årets resultat	-	-	-3 571	-3 571
Belopp vid årets utgång	-	230 557	-3 571	226 986

KASSAFLÖDES- ANALYS

tkr	2015-12-31	2014-12-31
Kassaflöde från försäkringsverksamheten		
Inbetalda premier	1 321 734	1 003 266
Utbetalda skador	-816 089	-703 765
Utbetalningar avseende driftskostnader	-81 397	-69 596
	424 248	229 905
Kassaflöde från placeringsverksamhet		
Erhållna räntebetalningar på räntebärande värdepapper	134 948	151 885
Köp (-) och försäljning (+) netto av värdepapper	-1 806 174	-279 591
	-1 671 226	-127 706
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		
Garantikapital	1 200 000	-
	1 200 000	-
Betald inkomstskatt	-4 139	-621
ÅRETS KASSAFLÖDE	-51 117	101 578
Kassa och bank		
Kassa och bank vid årets början	355 893	254 315
Kassa och bank vid periodens slut	304 776	355 893
ÅRETS KASSAFLÖDE	-51 117	101 578

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Företagsinformation

Denna årsredovisning för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag har upprättats och godkänts för publicering av styrelsen och verkställande direktören den 14 april 2016 och planeras att föreläggas bolagsstämman den 18 maj 2016 för fastställande. Bolaget är ett svenskt ömsesidigt försäkringsbolag med säte och huvudkontor i Stockholm, Sverige. Bolagets huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen. Rörelsen omfattar en verksamhetsgren (försäkringsklass 13, allmän ansvarighet) och avser direkt försäkring i Sverige.

Uttalande om överensstämmelse med tillämpade regelverk

Årsredovisningen för Lof är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 inklusive dess ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Bolaget tillämpar lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Ändrade redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna i bolaget är oförändrade jämfört med föregående år. Ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2015 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

Nya redovisningsregler, IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte för tidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella

rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2016 och framåt planeras inte att för tidstillämpas. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka företagets finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 2018-01-01 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU antar standarden. EU planerar att godkänna standarden under första halvåret 2016.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatch i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Vad gäller de delar som berör finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39 förutom vad avser finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde enligt den s.k. "Fair Value Option". För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är

hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning, vilka anges nedan, förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på företagets finansiella rapporter.

- Ändrad IFRS 10 och IAS 28: Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture
- Ändrad IFRS 10, IFRS 12 och IAS 28: Investment företag: Applying the Consolidation Exception
- Ändrad IFRS 11 Samarbetsarrangemang: Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations
- IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers
- Ändrad IAS 16 och IAS 41: Bearer Plants
- Ändrad IAS 16 och IAS 38: Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation
- Ändrad IAS 19 Ersättningar till anställda: Defined Benefit Plans: Employee Contributions
- Ändrad IAS 27 Separata finansiella rapporter: Equity Method in Separate Financial Statements
- Ändrad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter: Disclosure Initiative.

Värderingsgrunder för upprättande av redovisningen

Redovisningen baseras på historiska anskaffningsvärden. De finansiella rapporterna och noterna presenteras i tusentals svenska kronor (tkr) om inte annat anges. Från och med räkenskapsåret 2013 lämnas upplysning enligt IFRS 13 Fair Value Measurement om vilka värderingsmodeller som används när informationen som redovisas för verkligt värde endast görs i upplysningssyfte.

Väsentliga överväganden och bedömningar som påverkar redovisningen

Vid upprättande av finansiella rapporter i enlighet med lagbegränsad IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes rimliga. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Bedömningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och som kan medföra väsentliga justeringar i de finansiella rapporterna kommenteras nedan.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna. Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna baseras på uppskattningar och bedömningar som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden under nästkommande år. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande. Reservrisk kommenteras vidare i not 2 och en redogörelse för bolagets skadekostnadsutveckling de senaste åren finns i not 15.

Placeringsstillgångarna, som är bolagets största tillgångspost, har klassificerats såsom investeringar som hålls till förfall och har värderats till upplupet anskaffningsvärde. Kontroll görs löpande av att förutsättningar för principen följs. Den finansiella risken kommenteras vidare i not 2.

Nedan följer kommentarer till de för Löf viktigaste redovisningsprinciperna.

TILLÄMPADE PRINCIPER FÖR POSTER I RESULTATRÄKNING

I resultaträkningen sker en uppdelning i resultatet för försäkringsrörelsen, det tekniska resultatet och det icke-tekniska resultatet, som i huvudsak är hänförligt till kapitalförvaltningen. Posterna som ingår i det tekniska resultatet avser till helt övervägande del företagets verksamhet som försäkringsgivare, det vill säga överföring av försäkringsrisk enligt definitionen i IFRS 4 Försäkringsavtal.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring som har inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång. Premieinkomsten avser hela försäkringsperioden oavsett om premien är aviserad eller ej.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen redovisas som ej intjänad premie i

balansräkningen. Beräkning av avsättning för ej in-tjänad premie sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Kapitalavkastning

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det icke-tekniska resultatet. En del av kapitalavkastningen förs över från kapitalförvaltningens resultat till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen baserat på de genomsnittliga försäkringstekniska avsättningarna.

Försäkringsersättningar

Som försäkringsersättningar redovisas periodens kostnad för inträffade skador vare sig de är anmälda till bolaget eller inte. De totala försäkringsersättningarna för redovisningsperioden omfattar under perioden utbetalda försäkringsersättningar, förändringar i avsättningar för oreglerade skador samt kostnader för skadereglering.

Driftskostnader

Det tekniska resultatets redovisade driftskostnader för perioden uppdelas på driftskostnader för skadereglering och kostnader för övrig försäkringsteknisk verksamhet. I den icke-tekniska redovisningen av kapitalavkastningen ingår driftskostnader för finansförvaltningen. Driftskostnader för skadereglering redovisas bland försäkringsersättningar i resultaträkningen. Driftskostnaderna avser både direkta och indirekta kostnader och indelas utifrån följande funktioner; Skadereglering, Administration och Kapitalförvaltning.

Pensionskostnader, pensionsförpliktelser och andra ersättningar till anställda

Pensionsförpliktelser omfattar pensionsplaner genom kollektivavtal och socialförsäkringslagar samt vissa individuella avtal. Det förekommer både förmåns- och avgiftsbestämda planer. Löf redovisar samtliga pensionsplaner som avgiftsbestämda pensionsplaner. Pensionskostnaden utgörs av den premie som erläggs för tryggnad av pensionsförpliktelserna. Enligt kollektivavtalet erbjuds vissa anställda att erhålla pension vid 62-års ålder. Avgiften kostnadsförs när möjligheten utnyttjas.

Skatt

Företagets skatt för perioden utgörs av aktuell och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är skatt som hänförs till periodens skattepliktiga resultat. Inkomstskatten under året var 22,0 procent av

den beskattningsbara inkomsten. Uppskjuten skatt uppstår på grund av temporära skillnader mellan en tillgångs eller skulds skattepliktiga värde och dess bokförda värde. Uppkomna skattemässiga underskott redovisas som uppskjutna skattefordringar om de är väsentliga och det bedöms sannolikt att de kan utnyttjas mot skattemässiga överskott i framtiden. Aktuell och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen.

Obeskattade reserver

Skattelagstiftningen i Sverige ger företag möjlighet att genom avsättning till obeskattade reserver minska årets beskattningsbara resultat. Förändringar av obeskattade reserver redovisas över resultaträkningen under rubriken bokslutsdispositioner. I balansräkningen redovisas det ackumulerade värdet av avsättningarna under rubriken obeskattade reserver.

TILLÄMPADE PRINCIPER FÖR POSTER I BALANSRÄKNINGEN

Ingen kvittning sker mellan finansiella tillgångar och skulder. Inga avtal om kvittning finns som förleder upplysning enligt IFRS 7.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Placeringsstillgångarna har klassificerats såsom investeringar som hålls till förfall och har värderats till upplupet anskaffningsvärde. Inga försäljningar har skett under året och bolaget bedömer att samtliga nuvarande innehav kommer att kunna hållas till förfall.

Fordringar

Fordringar har klassificerats såsom lånefordringar och kundfordringar och redovisas till det belopp som förväntas inflyta. Avsättning för osäkra fordringar görs normalt utifrån en individuell värdering av fordran.

Materiella tillgångar

Inventarier, huvudsakligen kontorsutrustning, redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningarna redovisas linjärt över den förväntade nyttjandeperioden. Förväntad nyttjandeperiod är fem år för alla inventarier.

Kassa och bank

Kassa och bank består av banktillgodohavanden och har klassificerats som lånefordringar och kundfordringar.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelseerna enligt ingångna försäkringsavtal.

Samtliga avtal är klassificerade som försäkringsavtal enligt IFRS 4.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på redan ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen för ej intjänade premier beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om premienivån har bedömts som otillräcklig ska den enligt ovan beräknade avsättningen för ej intjänade premier för vid redovisningsperiodens slut gällande försäkringar förstärkas med en avsättning för kvardröjande risker avseende perioden fram till nästa förfalldag.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida kostnaderna för skador som inte är slutreglerade inklusive de skador som ännu inte rapporterats till Löf. Avsättningen inkluderar förväntad framtida kostnadsökning samt kostnader för skadereglering och den beräknas med hjälp av vedertagna aktuariella metoder och genom individuella bedömningar av enskilda skadefall. Avsättningen för oreglerade skador diskonteras inte med undantag för avsättning för skadelivräntor. För skador kopplade till prisbasbeloppet antas en skadeinflation på 2 procent från år 2.

För skadelivräntor beräknas avsättningarna med livaktuariella metoder vilket innebär att följande antaganden görs:

- dödlighet; generationsdödlighet enligt tryggandegrunder används. För svåra skador tillämpas en åldersförskjutning av dödligheten.
- kommande värdesäkring; styrs av lagen av ändring i skadeståndslivräntor
- diskonteringsräntekurvan är fastställd i enlighet med FFFS 2013:23

TILLÄMPADE PRINCIPER FÖR KASSAFLÖDESANALYS

Metodbeskrivning

Bolaget tillämpar direkt metod för verksamheter- nas kassaflöden. Detta betyder att inbetalningar respektive utbetalningar anges brutto och specificeras under delrubriker i kassaflödesanalysen. Analysen har sin grund i de poster i resultaträkningen som har direkt koppling till externa betalningsflöden. Dessa poster justeras sedan i analysen med periodens förändringar i balansräkningen för de poster som har direkt anknytning till resultatposten i fråga.

Redovisande poster

Under rubriken Kassaflöde från försäkringsverksamheten redovisas kassaflöden från inbetalda premier, utbetalda skador samt utbetalningar avseende driftskostnader. Under rubriken Kassaflöde från placeringsverksamheten redovisas kassaflöden från betalda och erhållna räntor, erhållna utdelningar och från investeringar och försäljningar av placeringstillgångar. Under rubriken Kassaflöde från finansieringsverksamheten redovisas kassaflöden från betalningar som medför förändringar i storleken på och sammansättningen av företagets eget kapital. Kassa och bank består av banktillgodohavanden.

NOT 2 RISKER OCH RISKHANTERING

Riskhantering är en central del av Löfs verksamhet och utgör en viktig del av Löfs företagsstyrningssystem. Syftet med Löfs riskhantering är primärt att säkerställa att Löf alltid ska kunna uppfylla sina åtaganden gentemot kunderna. Ramen för riskhanteringssystemet regleras genom Löfs regelbok. Där framgår att Löf har valt att skapa ett riskhanteringssystem som är integrerat med Löfs internkontrollsystem. Systemet innehåller en grundläggande metod för riskanalys vilken tar sin utgångspunkt i verksamhetens kritiska processer.

Löfs integrerade kontrollsystem ska säkerställa att verksamheten är effektiv i förhållande till de mål som finns uppsatta, att de risker som Löf är exponerat för omhändertas, att det finns pålitlig finansiell respektive icke-finansiell information samt att bolaget efterlever relevanta lagar och regler.

RISKDEFINITION OCH RISKSTYRNING

På en övergripande nivå definierar Löf risk som en händelse eller situation som negativt påverkar Löfs förväntade resultat eller måluppfyllelse. Risk är en naturlig del av verksamheten där både riskbegränsning och risktagande krävs för att nå måluppfyllnad.

Av Löfs Regelbok framgår att ramverket för riskstyrning i Löf utgår från Löfs riskkapacitet och riskaptit som formulerats av styrelsen. Riskaptiten bryts ner i risktoleranser för de olika riskkategorierna som bolaget är exponerat för och i limiter för enskilda risker.

Riskkapacitet

Löfs riskkapacitet är den största möjliga risknivå som bolaget kan utsättas för utan att bryta mot regulatoriska krav. Följande gränser ska särskilt beaktas i arbetet med risk- och kapitalhantering på Löf:

- att Löf inte klarar att ha en SCR-kvot lägre än 100 procent under mer än sex månader
- att Löf inte klarar att ha en MCR-kvot lägre än 100 procent under mer än tre månader
- att Löf inte klarar att ha en kapitalbas som är lägre än solvensmarginalen

Riskaptit

Löfs riskaptit fastställs av styrelsen och anger vilken övergripande risknivå Löf eftersträvar för att realisera sin strategi och för att uppnå sina affärs mål. Riskaptiten är uttryckt i termer av lägsta acceptabla kapitalbas i förhållande till regulatoriska kapitalkrav. Löfs riskaptitformulering är:

- risktagande ska begränsas så att det är förenligt med att uppnå Löfs vision att skydda försäkringstagarnas intressen och betala ut ersättning till ersättningsberättigade patienter i tid
- SCR-kvot högre än 166 procent eftersträvas

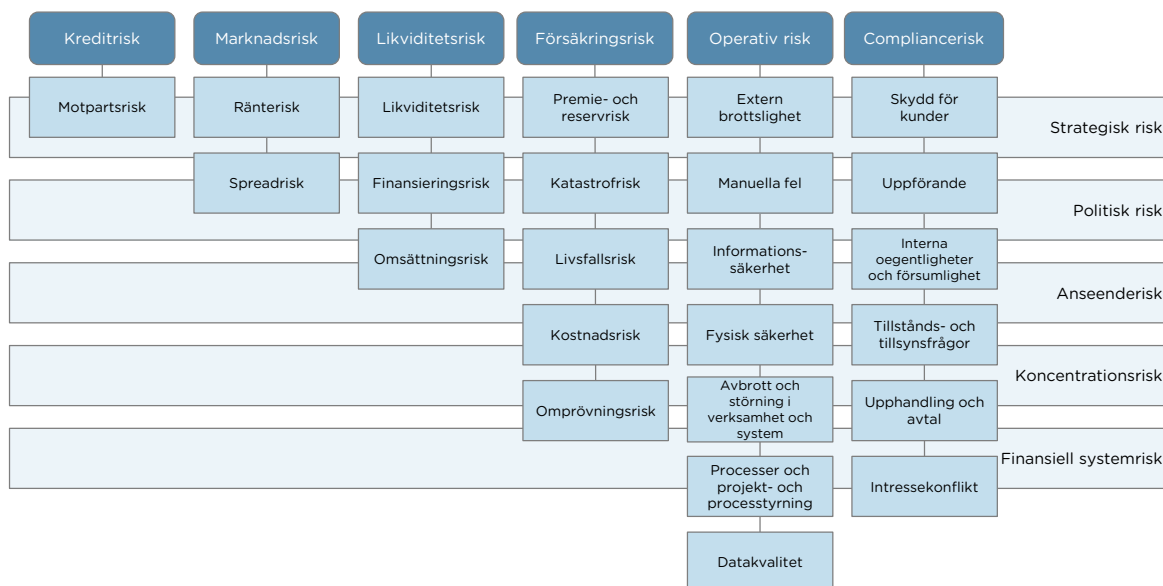
Risktolerans

Löfs exponering per riskkategori ska hållas inom ramarna som sätts för risktoleransen inom respektive kategori. Risktolerans fastställs av styrelsen utifrån den av styrelsen fastslagna riskaptiten. Risktolerans uttrycks för riskkategorier där detta är möjligt och relevant i termer av solvenskapitalkrav enligt standardmodellen. Syftet med detta angreppssätt är att underlätta aggregering och jämförelse av storleken på bolagets riskexponeringar. Risktoleranser per riskkategori beskrivs ytterligare nedan.

RISKKATEGORISERING

För att skapa en gemensam bild av de risker som verksamheten är exponerad mot delas risker in i

Figur 1: Definierad riskkarta med riskkategorier och tillhörande risktyper, samt övergripande riskkategorier utan tillhörande risktyper

risk kategorier. Flertalet riskkategorier har tillhörande risktyper som ytterligare definierar olika aspekter av risken. I utförligare beskrivning av Löfs riskkategorier nedan ryms riskkategorierna Kreditrisk, Marknadsrisk och Likviditetsrisk under rubriken Finansiella risker.

RISKHANTERINGSPROCESSEN

Löfs riskhanteringsprocess utgör en viktig del av bolagets övergripande riskhantering. Det löpande arbetet består i att identifiera, värdera/mäta, hantera, följa upp samt rapportera risker. På övergripande nivå är processen gemensam för samtliga riskkategorier.

Identifiera

Identifiering av risker syftar till att upptäcka de väsentliga risker som Löf är exponerade mot på kort sikt såväl som i ett framåtblickande perspektiv. Identifiering och kategorisering av risker görs med Löfs riskkarta som grund.

Värdera/Mäta

Metodiken för att värdera risker är beroende av riskkategori och risktyp. Värdering av risker ska ske genom kvantitativa och/eller kvalitativa metoder. Operativa risker, compliancerisker och övergripande riskkategorier värderas utifrån en kvalitativ metod där riskerna bedöms utifrån sannolikhet och konsekvens och med hänsyn tagen till befintliga kontroller. Övriga riskkategorier värderas utifrån kvantitativa metoder som beskrivs i respektive riskkategoris styrdokument.

Hantera

Hantering av risker är avhängigt riskens natur och ska ingå som en naturlig del i verksamheten. För samtliga riskkategorier gäller att hänsyn tas till riskernas värdering i förhållande till Löfs riskaptit och risktoleranser. För risker som överstiger önskade nivåer ska ytterligare riskreducerande/riskeliminering åtgärder identifieras och implementeras. Riskreducerande åtgärder kan exempelvis innefatta förstärkning av kontrollmiljön, avveckling av innehav eller utveckling av processer och metodik för att minska/eliminera risken.

Följa upp

Uppföljning av risker innefattar den löpande uppföljningen av risker och tillhörande kontroller och åtgärder. En viktig del av uppföljningen är kontroll av att riskerna ligger inom angivna limiter.

Ansvar för uppföljningen ligger inom den operativa verksamheten och det åligger processägare att säkerställa att uppföljningen sker på ett tillfredsställande sätt. Riskchefen och complianceansvarig ansvarar i sin tur för att självständigt utmana verksamhetens och processägarnas uppföljningar.

Rapportera

Löfs riskexponering ska rapporteras till vd och styrelse på ett sådant sätt att vd och styrelse får en allsidig bild av bolagets riskprofil och av enskilda väsentliga risker. Rapporteringen ska ske i enlighet med var riskkategoris beslutade periodicitet.

Styrelsen följer upp bolagets risker och att riskhanteringen fungerar väl genom rapportering från dels chefen för aktuariefunktionen, finans- och ekonomichef och övriga verksamhetschefer och dels från de självständiga kontrollfunktionerna, riskchef och complianceansvarig.

Riskchef ska rapportera Löfs aggregerade riskprofil och följer kvartalsvis upp riskstyrningen genom att rapportera hur riskexponeringen förhåller sig till angivna mandat. Riskchefens rapportering innefattar även inträffade incidenter och uppföljning av beslutade åtgärder. För compliancerisker hänvisas till complianceansvarigs självständiga rapportering. Complianceansvarig ansvarar för rapportering av en aggregerad bild av Löfs compliancerisker till vd och styrelse.

ANSVAR OCH ROLLER

Styrelsen

Löfs styrelse fastställer policyer och överordnade regler och principer för bolagets riskhantering såsom riskaptit och risktoleransnivåer för enskilda riskkategorier. Styrelsen tar regelbundet emot rapportering om bolagets risker. Beredning av ärenden avseende framtagande av finansiell information, bolaget egna risk- och solvensbedömning (ORSA), riskhantering och internkontroll sker i styrelsens finans- och revisionsutskott.

Vd

Vd ansvarar för den operativa verksamheten och ska säkerställa att Löf vid var tid har en fungerande riskhantering. Vd är processägare för riskhanteringsprocessen och därmed bland annat ansvarig för att det finns interna regler och ansvariga för riskhantering och riskkontroll.

Riskkommitté

Riskkommittén är vds forum för risk- och solvensfrågor och är beredande och rådgivande vid beslut kring risk- och solvensfrågor. Riskkommittén består av delar av företagsledningen samt riskchef och complianceansvarig.

Aktuariefunktionen

Chef för aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna. I ansvaret ingår att bistå vd och styrelsen i frågor avseende beräkningar och bedömningar av:

- Premier
- Försäkringstekniska avsättningar
- Värderingen av försäkringsrisker

Funktionen för riskhantering och internkontroll

För stärkt riskhantering och intern styrning och kontroll har vd den självständiga funktionen för riskhantering och internkontroll vilken innefattar riskchef och complianceansvarig.

Riskchefen ansvarar för Löfs självständiga riskkontroll samt den interna riskrapporteringen på aggregerad nivå till styrelse och vd. Riskchefens arbete syftar till att stödja vd och företagsledningen i att effektivt hantera riskkontroll genom att övervaka att bolagets aktiviteter för riskhantering sker enligt uppsatta regler och rutiner samt att granska och utmana avseende det arbete som utförs inom verksamheten.

Riskchefen ansvarar även för att ta fram verktyg och metoder för kontrolluppföljning samt verktyg och metoder för hantering av bolagets operativa risker och övergripande riskkategorier. Därtill har riskchefen en sammanställande och koordinerande roll i framtagandet av Löfs ORSA-process.

Complianceansvarig

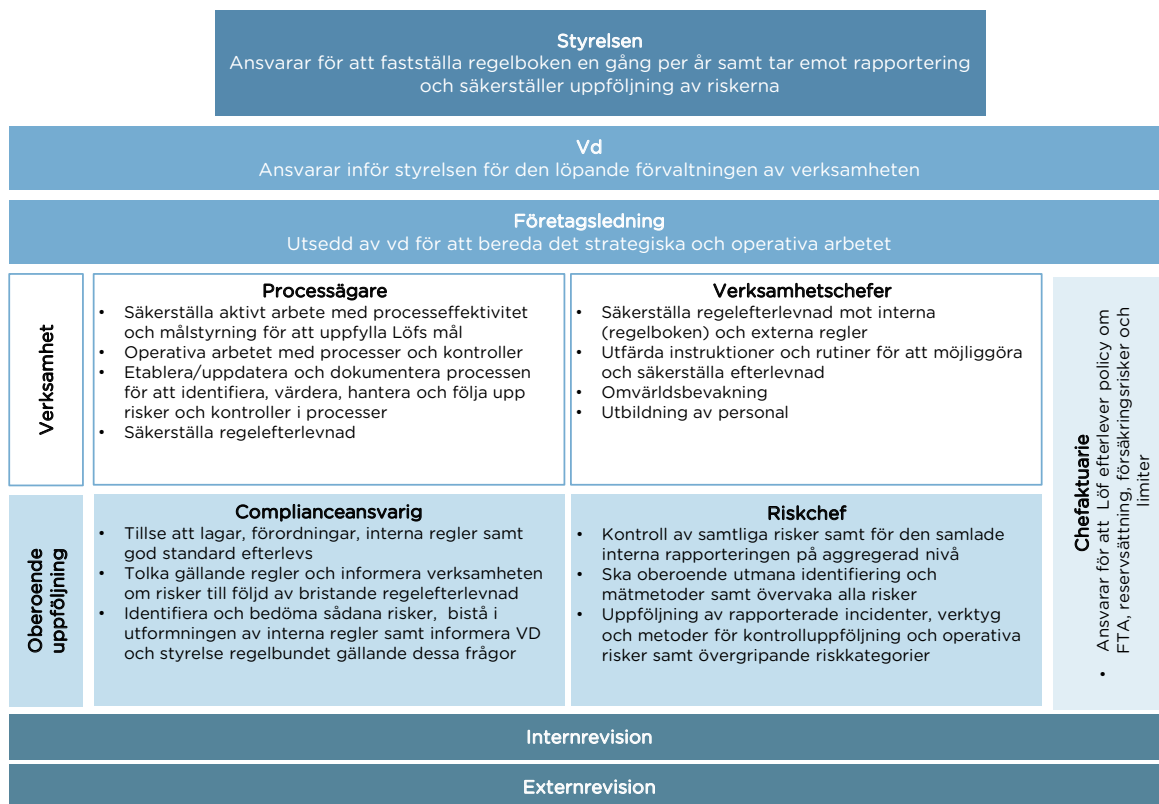
Complianceansvarig ingår som en del i Löfs integrerade risk- och internkontrollsystem. Funktionen ska säkerställa efterlevnad och uppföljning av relevanta externa och interna lagar och regler inom den tillståndspliktiga verksamheten. Complianceansvarig ska agera rådgivande till verksamheten, vd och styrelse i frågor om regelefterlevnad och informera om de risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad, ge stöd vid identifiering och bedömning av sådana compliancerisker samt bistå i utformningen av interna regler.

Complianceansvarig har både en stödjande och en kontrollerande roll och ska bedriva sitt arbete riskbaserat, objektivt och självständigt. Complianceansvarig är tillika personuppgiftsombud vilket innebär ansvar att påpeka eventuella brister i behandlingen av personuppgifter för den personuppgiftsansvarige (vd).

Internrevisionen

Internrevisionen är en fristående, oberoende och objektiv kontrollfunktion som är direkt underställd Löfs styrelse. I uppdraget ingår att granska och utvärdera bolagets styrning och kontroll med hänseende till de risker bolaget omfattas av och att ge rekommendationer om förbättringar. Internrevisionen rapporterar till styrelse och finans- och revisionsutskott avseende genomförda internrevisionsgranskningar.

Figur 2: Övergripande roller och ansvar inom styrning samt riskhanterings- och internkontrollsystemet

RISKHANTERINGEN PER RISKKATEGORI

FÖRSÄKRINGSRISKER

Premierisk och katastrofrisk

Definition av risktyperna:

- Premierisk är risken för förlust eller negativ förändring av värdet av försäkringsskulder till följd av variationer i tidpunkter, frekvens och svårighetsgrad för de försäkrade händelserna samt tidpunkter och belopp för skadeförsäkringsersättningarna avseende försäkringsskador som inte har inträffat vid balansdagen.
- Katastrofrisk är risken för förlust eller negativ förändring av värdet av försäkringsskulden till följd av väsentlig osäkerhet i prissättnings- och avsättningsantagandena i fråga om extrema eller exceptionella händelser.

Löf har koncession (tillstånd) att teckna försäkring avseende allmänt ansvar. Löf ska endast meddela försäkring till landstingen och regionerna och har som uppgift att meddela patientförsäkring enligt patientskadlagen och ansvarsförsäkring för patientskador i hälso-, sjuk- och tandvården.

Skadekostnaderna kan avvika från den förväntade nivån på grund av slumpmässiga variationer samt till exempel ändringar i beräkningspraxis till följd av rättslig prövning och att tiden till dess en skada är slutreglerad är väldigt lång för vissa skadetyper.

Premiebestämning

Hur premierna ska bestämmas anges i *Policy för premiebestämning*. Policyn beslutas av Löfs styrelse. Premierna för varje försäkringsår beslutas av styrelsen minst en gång per år inom ramen för ORSA. Styrelsen fattar också beslut om tilläggspremier vid behov. Premierna beräknas av chef för aktuariefunktionen.

Landstingen och regionerna faktureras en premie som ska täcka bolagets kostnader samt bidra till uppbyggnad av kapitalbasen för att möta solvenskraven. Om premieinbetalningen visar sig otillräcklig äger Löf enligt försäkringsavtalen med respektive landsting och region rätt att fakturera tilläggspremie under löpande kalenderår, dock högst en gång per kalenderår. I bolagsordningen anges att delägarna (landstingen och regionerna) svarar som juridiska personer var för sig för bola-

gets förbindelser, envar till ett belopp motsvarande tio gånger den premie de haft att erlägga under det år förlusten uppkommit.

För att säkerställa att premienivån är tillräcklig är uppskattningen av den förväntade omfattningen och frekvensen av försäkringsskadorna av väsentlig betydelse.

Riskhantering avseende premie- och katastrofrisk
Policy för tecknings- och återförsäkringsrisker
anger ramar för tecknande av försäkring och hantering av försäkringsrisker. Policyn beslutas av Löfs styrelse.

Vd ansvarar för att Löfs försäkringsverksamhet och skadehantering bedrivs på lämpligt vis utifrån de ramar och anvisningar som styrelsen fastställer. Vd har mandat att fastställa regler och limiter för försäkringsverksamheten och reservsättningen, så länge dessa inte bryter mot tillämpliga lagar, regelverk eller mot av styrelsen fastställda regler och limiter. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att utveckla lämpliga mått för försäkringsrisker samt för att ta fram en metod och definition för måtten. Riskchef säkerställer att försäkringsrisker är identifierade, att rätt värderingsmetoder används och att riskerna hanteras, följs upp och rapporteras på lämpligt sätt.

Bolagets ansvarighet är enligt lag, bolagsordning respektive försäkringsvillkor begränsad för varje skadehändelse till 1 000 gånger det prisbasbelopp, enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), som gäller när ersättningen bestäms, samt för varje skadad patient till 200 gånger detta prisbasbelopp för varje skadehändelse. För skador som inträffat t.o.m. 1996 gäller andra maximala ersättningsbelopp. Styrelsen kan bevilja överskridande av maximibeloppen för att tillförsäkra patient som fått kroppsskada/personskada skälig levnadsstandard enligt definition som bestäms av styrelsen. Denna rätt har delegerats till bolagets vd.

Löfs försäkringsrisker ska regelbundet mätas och rapporteras till styrelsen. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att säkerställa att det finns rutiner för den regelbundna rapporteringen. Mätningarna av försäkringsrisk omfattar bland annat ändringar i skadeutbetalningar på grund av ändringar i tidpunkter, frekvens och svårighetsgrad för de försäkrade händelserna, samt ändring i tidpunkter

och belopp för skadeersättningarna. Löf har ingen mottagen eller avgiven återförsäkring.

Reservrisk och övriga försäkringsrisker

Definition av risktyperna:

- Reservrisk är risken för förlust till följd av negativt utfall vid avvecklingen av avsättningar för oreglerade skador.
- Livfallsrisk är risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsskulderna till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitetsgrad beträffande dödlighet, om minskad dödlighet leder till att försäkringsskuldernas värde ökar.
- Kostnadsrisk är risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsskulderna till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitetsgrad beträffande driftskostnaderna för skadebehandling.
- Omprövningsrisk är risken för förlust eller negativ förändring av försäkringsskulderna till följd av ändrade nivåer och trender beträffande omprövningar av fastställda skadelivräntor på grund av ändrade rättsliga förhållanden eller ändrad hälsostatus hos de försäkrade.

De försäkringstekniska avsättningarna är 7 300 (7 318) mkr. Vid årsskiftet utgörs dessa endast av avsättning för oreglerade skador. De oreglerade skadorna är exponerade mot reservrisk och kostnadsrisk. Utav avsättningarna för oreglerade skadorna utgörs 1 700 (1 716) mkr av fastställda livräntor. De fastställda livräntorna är exponerade mot livfallsrisk och omprövningsrisk. 1 598 (1 791) mkr av de oreglerade skadorna utgörs av ej fastställda livräntor som också är exponerade mot livfallsrisk, men inte omprövningsrisk.

Beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Med reservsättning menas värderingen av Löfs ansvar för försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för de löpande försäkringarna samt inträffade oreglerade försäkringsfall och kostnaderna för regleringen av dessa. Hur reservsättningen ska genomföras anges i *Policy för reservsättning*. Policyn beslutas av Löfs styrelse.

De försäkringstekniska avsättningarna är summan av avsättningar för ej intjänade premier och oreglerade skador. Avsättningarna för ej intjänade

premier ska täcka förväntade skadekostnader och driftskostnader under den återstående löptiden för gällande försäkringsavtal. Skadeersättningar betalas ut efter att en skada inträffat och anmälts till Löf. Detta gör att det även är nödvändigt att göra avsättningar för oreglerade skador. Försäkringstekniska avsättningar innehåller alltid en grad av osäkerhet eftersom avsättningarna är baserad på en skattning av de framtida skadeersättningarna.

Samtliga beräkningar av avsättningarna görs med hjälp av vedertagna aktuariella och statistiska metoder:

- Avsättningar för kända men oreglerade skador görs i enlighet med vad som specificeras i det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. Under de första 24 månaderna efter ett ärendes anmälningsdatum tillämpar Löf schablonreserver som är beräknade av chef för aktuariefunktionen för varje reservtyp.
- I beräkningen av reserver för livräntor används antaganden om livslängd och dödlighet. Hänsyn tas till den skadelidandes ålder och kön. Även andra faktorer med inverkan på livslängd och dödlighet beaktas. Värderingen av livränteåtagandet i Löf grundas på en fullständig kassaflödesuppdelning, där varje sannolikhetsvägd livränteutbetalning diskonteras med en relevant räntesats. Varje ingående antagande om diskonteringsränta, indexering, och dödlighet anges uttryckligen.
- Avsättningar för inträffade men ej rapporterade försäkringsfall (IBNR) beräknas av bolagets aktuariefunktion. För beräkningarna används vedertagna försäkringsmatematiska metoder, såsom Chain-Ladder.
- Avsättning för ej intjänade premier görs i förhållande till aktuell tidsperiod, baserat på hur mycket av de avtalade premierna som tjänats in.

Riskhantering avseende reservrisk och övriga försäkringsrisker

Styrelsen ansvarar för Löfs balansräkning inklusive de försäkringstekniska avsättningarna och det är chef för aktuariefunktionen roll att rekommendera storleken på de försäkringstekniska avsättningarna. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att beräkningen av maskinell reserv genomförs enligt anvisad metod och att IBNR och skaderegleringsreserv beräknas enligt anvisningarna i *Policy för reservsättning*. Manuella reserver fastställs av skadehandläggare och kontrolleras av chef för aktuariefunktionen. Chef för aktuariefunktionen ansvarar för att det finns tillräckliga rutiner och kontroller upprättade för reservsättningsprocessen och att dualitet uppnås i kritiska moment. *Riktlinje för aktuariefunktionen* anger hur Löfs aktuariefunktion är organiserad och beskriver dess roll, ansvar och arbetsuppgifter. Aktuariefunktionen utgörs av chef för aktuariefunktionen som är direkt underställd vd och ansvarar för funktionens övriga medarbetare. Chef för aktuariefunktionen ska samordna och svara för kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna. Chef för aktuariefunktionen ska bistå styrelsen och på eget initiativ rapportera till styrelsen i frågor avseende metoder, beräkningar och bedömningar av de försäkringstekniska avsättningarna, värderingen av försäkringsriskerna och solvensbehoven.

I samband med bokslutet analyserar och förklarar chef för aktuariefunktionen väsentliga avvikelser i avvecklingsresultatet. Chef för aktuariefunktionen gör årligen en bedömning om metoderna för de försäkringstekniska avsättningarna fortsatt är lämpliga. Analysen omfattar ändringar i tidpunkter, frekvens och svårighetsgrad för de försäkrade händelserna samt tidpunkter och belopp för skadeförsäkringsersättningarna.

Risikanalyser för försäkringsrisker

En känslighetsanalys av premierisken per 2015-12-31 visas i tabell 1.

Tabell 1 - Känslighetsanalys, premierisk (mkr)

Inverkan på vinst före skatt	2015	2014
+/- 1 % förändring i totalkostnadsprocent	+/- 11	+/- 12
+/- 5 % förändring i premienivån	+/- 69	+/- 47,5
+/- 5 % förändring i försäkringsersättningar	+/- 40	+/- 56

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i väsentliga antaganden. Känslighetsanalysen i tabell 2 har genomförts genom att mäta bruttoeffekten (exklusive skadelivräntor och avsättning för framtida skaderegleringskostnader), resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har inte tagits.

En känslighetsanalys av reservrisken per 2015-12-31 visas i tabell 2 och 3.

Tabell 2 - Känslighetsanalys, reservrisk skadeförsäkring (mkr)

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2015				
Försäkringstekniska avsättningar	5 109			
Genomsnittlig skadekostnad	+ 10 %	5 619	-511	-511

Känslighetsanalysen i tabell 3 har genomförts genom att mäta bruttoeffekten (exklusive skadelivräntor och avsättning för framtida skaderegleringskostnader), resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Någon hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden har inte tagits.

Tabell 3 - Känslighetsanalys, reservrisk skadelivräntor (mkr)

Antagande	Förändring i antagande %	Avsättningar brutto	Resultat före skatt	Eget kapital
2015				
Försäkringstekniska avsättningar		1 700		
Ökad livslängd	- 20 %	1 748	-49	-49
Sänkt ränta	- 1 % enhet	1 904	-204	-204
Ökad inflation	+ 1 % enhet	1 914	-215	-215

FINANSIELLA RISKER

Löf placerar sina tillgångar i enlighet med en placeringspolicy som fastställs av Löfs styrelse. Det övergripande målet för Löfs placeringsverksamhet är att placera tillgångar på sådant vis att de bidrar till ett stabilt positivt resultat med låg risk. Syftet med placeringsverksamheten är att säkerställa att Löf vid var tid har tillräckligt med tillgångar och likviditet för att täcka sina samlade finansiella åtaganden.

Placeringsverksamheten ska bedrivas ansvarsfullt, utifrån fastställt avkastningsmål och i linje med den eftersträlvade risknivån, på så vis att den främjar försäkringstagarnas gemensamma bästa intresse. Placeringarna ska ske på sådant sätt att de garanterar god säkerhet, kvalitet, åtkomst och likviditet för portföljen som helhet. Placeringarna ska göras med hänsyn till vid var tid rådande läge på finansmarknaden.

Placeringsverksamheten ska eftersträva att uppnå bästa möjliga utförande till lägsta möjliga kostnad.

Fördelningen avseende finansiella tillgångar och skulder redovisas i tabell 4

För verkligt värde avseende obligationer och andra räntebärande värdepapper se not 11. För övriga finansiella tillgångar och skulder bedöms bokfört värde vara verkligt värde.

Tabell 4 - Finansiella tillgångar och skulder (tkr)

Bokfört värde	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 104 740	8 455 867
Övriga fordringar	2 642	1 268
Kassa och bank	304 776	355 893
Upplupna intäkter	62 200	27 255
Summa finansiella tillgångar	10 474 358	8 840 283
Skulder		
Övriga skulder	7 003	8 593
Upplupna kostnader	5 268	56 547
Summa finansiella skulder	12 271	65 140

Ansvar och roller

Vd

Vd ansvarar för att Löfs placeringsverksamhet bedrivs på lämpligt vis utifrån de ramar och anvisningar som styrelsen fastställer. Vd får delegera mandat för utförande av aktiviteter men behåller själv ansvar för utförandet.

Finans- och ekonomichef

Vd har uppdragit åt finans- och ekonomichef att hantera placeringsverksamhetens operativa förvaltning. Finans- och ekonomichef ska säkerställa att placeringsverksamheten inklusive placeringsrisker hanteras inom givna mandat och fastställda ramar.

Finans- och ekonomichef ansvarar för portföljens taktiska allokering, för val av placeringar utifrån fastställda ramar samt för att omallokering av portföljen sker vid behov.

Riskchef

Riskchef ska säkerställa att risker inom placeringsverksamheten är identifierade, att rätt värderingsmetoder används och att riskerna hanteras, följs upp och rapporteras på lämpligt sätt. Riskchefen ska rapportera resultatet av sina kontroller till vd, finans och ekonomichef och funktionen för compliance.

Complianceansvarig

Complianceansvarig ansvarar för att en sammanfattande bedömning av kontrollmiljön i den utlagda kapitalförvaltningsverksamheten rapporteras till styrelsen årligen. Den sammanfattande bedömningen är baserad dels på processägarnas egna risk- och kontrollutvärdering och dels på underlag sammanställt från samrådsmöten med kapitalförvaltare, riskchef och finans- och ekonomichef.

Risker i placeringsverksamheten

Löf placeringsverksamhet består uteslutande av räntebärande placeringar med tydlig inriktning att bedriva förvaltning till låg risk.

Tabell 5 - Räntebärande placeringar per sektor

	2015-12-31	2014-12-31
Bank	2 %	3 %
Bostad	30 %	9 %
Företag	2 %	1 %
Offentlig sektor	66 %	87 %
Summa	100 %	100 %

Risker där Löf inte har en exponering

Löf får inte göra placeringar i aktier eller fastigheter, vilket innebär att Löf inte har en exponering mot risker relaterade till aktier och fastigheter. Löf får dessutom endast göra SEK-denominerade placeringar. Detta innebär att Löf inte har någon exponering mot risker relaterade till valuta.

Marknadsrisk

Marknadsrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av svängningar i nivån eller volatiliteten när det gäller marknadspri- serna för tillgångar, skulder och finansiella instrument.

Löf indelar marknadsrisk i de underliggande risk- typerna ränterisk och spreadrisk. Även den över- gripande riskkategorin koncentrationsrisk ska hanteras utifrån perspektivet marknadsrisk.

Definition av risktyperna:

- Ränterisk är risken för förändringar i ränte- sätser samt förändringar i volatilitet som kan påverka marknadsvärdena för de finansiella tillgångarna och de försäkringstekniska av- sättningarna.
- Spreadrisk definieras som känsligheten hos värderingar av tillgångar, skulder och fi- nansiella instrument i förhållande till kredit- spreaden.
- Koncentrationsrisk definieras som exponering mot enskilda motparter.

Riskhantering avseende marknadsrisk

Placeringsverksamheten har av styrelsen uppsat- ta limiter i hur portföljens allokering ska förval- tas enligt tillgångskategorier uttryckta i procent av portföljens totala marknadsvärde. Löf begrän- sar spreadrisken genom att göra placeringar i till- gångar av hög kreditvärdighet. I syfte att be- gränsa koncentrationsrisken har Löf limiter för exponeringar mot enskilda motparter. Expone- ringar mot den svenska staten, landsting och regi- oner samt kommuner omfattas ej av denna regel.

Riskprofil

Tabell 6 - Andel av respektive tillgångskategori

	2015-12-31	2014-12-31
Landsting och regioner (reversinnehav)	-	71 %
Landsting och regioner (ej reversinnehav)	1 %	1 %
Stat	46 %	10 %
Kommun	19 %	6 %
Icke finansiella företag	1 %	1 %
Bank (MFI)	2 %	3 %
Bostadsinstitut (MFI)	30 %	8 %
Finansiella företag, inte MFI	1 %	-
Summa	100 %	100 %

Löf har endast tillgångar i form av obligationer och penningmarknad samt kassa och bank. Där- med har förändringar i räntor påverkan på mark- nadsvärde och avkastning på placeringstillgång- arna.

En förändring av marknadsräntan på + 1 procent leder till en förändring av marknadsvärdet på till- gångarna med -35 801 tkr.

Tabell 7 - Exponering räntebärande placeringar

	2015-12-31	2014-12-31
Obligationer		
Bank	88 %	13 %
Företag	-	1 %
Offentlig sektor	12 %	86 %
Summa	100 %	100 %
Penningmarknadsinstrument		
Bank	3 %	5 %
Företag	3 %	-
Offentlig sektor	94 %	95 %
Summa	100 %	100 %

Kreditrisk (Motpartsrisk)

Definition av risktyperna

- Motpartsrisk är risken för förlust eller negativ förändring till följd av svängningar i kreditvärdigheten hos motparter och gäldenärer för vilka Lof är exponerade emot.

Riskhantering avseende kreditrisk

Lof ska reducera motpartsrisken genom att göra placeringar i tillgångar av hög kreditvärdighet (investment grade) enligt limiter beslutade av Lofs styrelse.

Riskprofil

Tabell 8 - Rating enligt S & P, Moodys

	2015-12-31	2014-12-31
Obligationer		
Revers	-	84 %
Rating AAA, Aaa	93 %	11 %
Rating AA+, Aa1	6 %	1 %
Rating A+, A1	1 %	1 %
Rating A, A2	-	1 %
Rating A-, A3	-	1 %
Utan rating	-	1 %
Summa	100 %	100 %
Penningmarknadsinstrument		
Stat	70 %	64 %
Kommun	27 %	31 %
Bank	-	5 %
Övriga	3 %	-
Summa	100 %	100 %

Likviditetsrisk

Definition av risktyperna

- Likviditetsrisk avser risken för att Löf inte kan avyttra placeringar och andra tillgångar för att uppfylla sina finansiella åtaganden när de förfaller till betalning.
- Finansieringsrisk avser risken för förlust på grund av begränsad möjlighet att erhålla långsiktig finansiering till en rimlig kostnad
- Omsättningsrisk avser risken för förlust på grund av begränsad möjlighet att sälja tillgångar för ett rimligt pris

Löfs huvudsakliga likviditetsrisk är relaterad till förmågan att betala ut ersättning till de skadelidande (ersättningsberättigade patienter) utan avsevärt ökade kostnader.

Riskhantering avseende likviditetsrisk

Placeringsportföljen ska utformas på sådant vis att Löf minskar risken att hamna i likviditetsbrist. I vid mening handlar likviditetsriskerna om tillgång till finansiering. Om en likviditetsrisk realiserar kan detta ofördelaktigt påverka den ordinarie verksamheten och i yttersta fall även riskera förmågan att uppfylla de dagliga betalningsåtagandena.

Hantering av matchning av tillgångar och skulder

För att hantera matchning av tillgångar och skulder ska Löf vid placering av tillgångar följa hur durationen på skulderna förändras över tid. Målet är att minska risken genom att placera i tillgångar som matchar skulddurationen. Styrelsen beslutar när förändring ska ske i placeringen av tillgångar för att förändra matchningen mellan tillgångar och skulder. Finans- och ekonomichef ska identifiera och mäta skillnader mellan tillgångar och skulder. Särskilt ska följande skillnader identifieras och mätas:

- Skillnader i kassaflödesprofil, inklusive duration.
- Skillnader i marknadsräntenivåer för tillgångarna respektive skulderna.

OPERATIVA RISKER

Med operativa risker avses risker för ekonomiska eller förtroendemässiga förluster till följd av icke ändamålsenliga processer, felaktiga system, mänskliga fel eller externa händelser. Riskkategorin har underliggande risktyper som ytterligare definierar aspekter av risken.

Riskhantering avseende operativ risk

Kartläggningar av operativa risker genomförs av verksamheten med stöd av riskchefen. Då arbetet i Löf är processororienterat kartläggs risker företrädesvis processvis. Identifierade risker tilldelas en riskägare och information om risker och tillhörande kontroller dokumenteras. Löf använder en självvärderingsmetod för att kartlägga bolagets operativa risker där bedömning görs utifrån riskers sannolikhet och potentiella konsekvens samt befintliga kontroller.

Operativa risker ska hanteras så att bolaget håller sig inom ramen för risktolerans vilken finns angiven i interna styrdokument. För risker som bedöms överstiga risktoleransnivåer ska åtgärder identifieras och implementeras. Riskchefen ansvarar för rapportering avseende operativa risker till vd och styrelse.

COMPLIANCERISKER

Med compliancerisker i Löf avses den definierade riskkategorin compliancerisk med dess underliggande risktyper. Compliancerisk definieras som risken för förlust till följd av att bolaget inte lever efter lagar, förordningar och interna regler, samt god sed eller god standard.

Riskhantering avseende av compliancerisk

Compliancerisker ryms inom ramen för complianceansvarigs ansvar att följa upp och kontrollera. Kartläggning av compliancerisker genomförs av verksamheten med stöd av complianceansvarig. Då arbetet i Löf är processororienterat kartläggs risker företrädesvis processvis. Identifierade risker tilldelas en riskägare och information om risker och tillhörande kontroller dokumenteras. Löf använder samma typ av självvärderingsmetod för att kartlägga compliancerisker som för att kartlägga bolagets operativa risker. Bedömning görs utifrån riskers sannolikhet och potentiella konsekvens samt befintliga kontroller.

Compliancerisker ska hanteras så att bolaget håller sig inom ramen för risktolerans vilken finns angiven i interna styrdokument. För risker som bedöms överstiga risktoleransnivåer ska åtgärder identifieras och implementeras.

Complianceansvarig ansvarar för rapportering avseende compliancerisker till vd och styrelse.

ÖVERGRIPANDE RISKKATEGORIER

Med övergripande riskkategorier avses risker som är av övergripande karaktär och kan uppstå relaterat till bolagets övriga riskkategorier. Dessa riskkategorier har inga tillhörande risktyper. Som övergripande riskkategorier definieras strategisk risk, politisk risk, anseenderisk, koncentrationsrisk och finansiell systemrisk.

- Strategisk risk är risken för förlust till följd av ogynnsamma affärsbeslut, felaktig tillämpning/implementering av beslut, eller brist på respons/anpassning till politiska, bransch- och regelverksförändringar.
- Politisk risk är risken för förlust till följd av politiska beslut som påverkar Löfs verksamhet.
- Anseenderisk är risken för förlust till följd av någon åtgärd, händelse eller situation som kan påverka Löfs rykte negativt.
- Koncentrationsrisk är risken för en koncentration i Löfs riskexponering.
- Finansiell systemrisk är risken för förlust på grund av bristande kapacitet hos marknaden att ge tillgång till kort- och långsiktig finansiering genom penning-, intrabank- och kapitalmarknaden.

Riskhantering avseende övergripande riskkategorier

Övergripande riskkategorier bedöms enligt samma kvalitativa självvärderingsmetodik som operativa risker. Riskkartläggningar avseende övergripande riskkategorier genomförs i riskkommittén. Övergripande riskkategorier ska hanteras så att bolaget håller sig inom ramen för risktolerans. För risker som bedöms överstiga fastställda risktoleransnivåer ska åtgärder identifieras och implementeras.

INCIDENTHANTERING

Löf har riktlinjer som syftar till en väl fungerande rapportering, dokumentation och uppföljning av inträffade incidenter. Det är bolagets övertygelse att det är viktigt för att synliggöra brister i verksamheten för att kunna arbeta med ständiga förbättringar.

Med incident avses en inträffad händelse som kan ha uppenbart negativa konsekvenser för bolagets verksamhet, anställd personal, ägare, kunder och samarbetspartners eller relationer till dem. Incidenter på Löf innefattar även det som i arbetsmiljölagstiftning brukar kallas för tillbud.

Samtliga medarbetare ska rapportera uppkomna incidenter inom bolaget. Detta för att säkerställa att händelsen uppmärksammas och att bolaget kan vidta nödvändiga åtgärder för att reducera risken att incidenten upprepas. Riskchefen ansvarar för uppföljning av verksamhetens hantering av incidenter. Detta inkluderar rapportering till styrelse, vd och riskkommitté angående inrapporterade incidenter.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

—

tkr

	2015	2014
NOT 3 PREMIEINKOMST	1 375 000	950 000
Avser direktförsäkring i Sverige.		
NOT 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD TILL FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN	51 155	116 907
Kapitalunderlaget utgörs av ett genomsnitt av de försäkringstekniska avsättningarna, vilka består av avsättning för oreglerade skador samt avsättning för ej intjänad premie. Kalkylräntesatsen som har använts är 0,7 (1,6) % och motsvarar den genomsnittliga räntenivån på statsobligationer med en löptid på 10 år.		
NOT 5 FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR (EFTER AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING)		
Utbetalda försäkringsersättningar exkl skadelivräntor	-509 861	-420 288
Utbetalda skadelivräntor	-120 447	-116 522
Driftskostnader för skadereglering	-179 421	-171 827
	-809 729	-708 637
Förändring i avsättning för oreglerade skador exkl skadelivräntor	1 684	-140 785
Förändring i avsättning för skadelivräntor	16 023	-275 550
	-792 022	-1 124 972
NOT 6 DRIFTSKOSTNADER		
Administration	-89 335	-79 765
Driftskostnaderna delas in i följande funktioner		
Skadereglering, enligt not 5	-179 421	-171 827
Administration	-89 335	-79 765
Kapitalförvaltning, enligt not 8	-3 339	-2 280
	-272 095	-253 872
varav:		
Personalkostnader	-128 305	-123 937
Lokalkostnader	-12 716	-12 837
Avskrivningar	-415	-768
Skadeförebyggande arbete	-10 226	-8 264
Övrigt	-120 433	-108 066
Summa driftskostnader	-272 095	-253 872

tkr

	2015	2014
Operationella leasingavtal		
Operationell leasing där Löf är leasingtagare avser i huvudsak kostnader för lokaler och kontorsutrustning.		
<i>Totala framtida minimileasingavgifter</i>		
Förfallotidpunkt		
0-1 år	-8 303	-10 606
1-5 år	-44 471	-5 142
Efter 5 år	-	-
	-52 774	-15 748
Totala leasingavgifter under perioden	-10 976	-11 114
varav variabla avgifter	-	-
Arvoden till revisorer		
Revisionsuppdrag		
KPMG AB	-411	-
Deloitte AB	-78	-360
Ernst & Young AB	-	-118
Lekmannarevisorer	-24	-22
	-513	-500
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		
Övriga tjänster KPMG AB består främst av arvode för internrevision avseende räkenskapsår 2014.	-453	-452
Övriga tjänster Ernst & Young AB består främst av arvode för Solvens II-rådgivning avseende projektadministration, IT och regelverksstöd.	-22 656	-21 742
NOT 7 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER		
Ränteintäkter:		
Obligationer och andra räntebärande papper	12 593	114 537
Övriga ränteintäkter	60	1 621
	12 653	116 158
NOT 8 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER		
Kapitalförvaltningskostnader	-3 339	-2 280
Räntekostnader	-2 049	-3
Övriga finansiella kostnader	-183	-161
	-5 571	-2 444

tkr		2015	2014		
NOT 9	BOKSLUTSDISPOSITIONER				
	Förändring säkerhetsreserv	-505 543	137 000		
		-505 543	137 000		
NOT 10	SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT				
	Aktuell skatt	-	-		
	Skillnad mellan redovisad skatt och skatt baserad på gällande svensk skattesats				
	Resultat före skatt	-4 550	-3 571		
	Skatt enligt gällande skattesats 22 (22) %	1 001	786		
	Netto av ej avdragsgilla/ej skattepliktiga poster	-1 001	-759		
	Effekt av ej redovisad skatt på skattemässiga underskott	-	-27		
	Redovisad skattekostnad	-	-		
NOT 11	OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER				
		2015	2015	2014	2014
		Upplupet	Verkligt	Upplupet	Verkligt värde
		anskaffnings	värde	anskaffnings	
		värde		värde	
	Landsting och regioner	111 274	111 549	6 000 000	6 006 841
	Svenska staten	4 632 180	4 631 515	859 878	859 915
	Svenska kommuner	1 888 384	1 888 227	468 872	471 141
	Svenska bostadsinstitut	3 013 798	3 014 523	762 657	764 835
	Övriga svenska emittenter	459 104	458 899	284 682	285 936
	Övriga utländska emittenter	-	-	79 778	80 940
		10 104 740	10 104 713	8 455 867	8 469 608
	varav:				
	Noterade värdepapper	10 104 740	10 104 713	2 455 867	2 462 767
	Onoterade värdepapper	-	-	6 000 000	6 006 841
		10 104 740	10 104 713	8 455 867	8 469 608

Noterade värdepapper hänförs till nivå 1, onoterade värdepapper hänförs till nivå 2 enligt definition i IFRS 13. Värdepapper i nivå 1 består av räntebärande instrument på den svenska räntemarknaden, värdepapper i nivå 2 består i reverser utställda på respektive landsting eller region.

Reverserna löper med rörlig ränta, STIBOR 3 månader fixing med ett räntetillägg på 50 baspunkter. Betalning av ränta sker kvartalsvis i efterskott. Värderingen på reverserna sker utifrån publicerade marknadsspreadar på värdepapper emitterade av kommuner och landsting i Sverige, detta då det inte finns en likvid marknad att tillgå för de utställda reverserna.

tkr

	2015	2014
NOT 12 MATERIELLA TILLGÅNGAR		
IB anskaffningsvärden	3 912	3 625
Inköp	103	287
Försäljning	-	-
UB anskaffningsvärden	4 015	3 912
IB avskrivningar	2 895	2 127
Avskrivningar	415	768
Försäljning	-	-
UB avskrivningar	3 310	2 895
	705	1 017
NOT 13 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER		
Förutbetald hyra	2 585	2 651
Förutbetald licensavgift	1 589	1 557
Övriga förutbetalda kostnader	42	473
	4 216	4 681
NOT 14 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR		
Skadeförsäkring		
IB Inträffade och rapporterade skador	3 148 954	2 708 407
IB Avsättning för skadelivräntor	1 715 729	1 440 179
IB Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	2 112 854	2 432 616
IB Driftskostnader för skadebehandling	340 000	320 000
	7 317 537	6 901 202
Förändring Inträffade och rapporterade skador	-504 473	440 547
Förändring Avsättning för skadelivräntor	-16 022	275 550
Förändring Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	351 188	-319 762
Förändring Driftskostnader för skadebehandling	151 600	20 000
	-17 707	416 335

tkr		
NOT 14		
(forts.)		
	2015	2014
UB Inträffade och rapporterade skador	2 644 481	3 148 954
UB Avsättning för skadelivräntor	1 699 707	1 715 729
UB Inträffade, men ej rapporterade skador (IBNR)	2 464 042	2 112 854
UB Driftskostnader för skadebehandling	491 600	340 000
	7 299 830	7 317 537
Avvecklingsresultat	398 912	-13 029

NOT 15 SKADEKOSTNADSUTVECKLING

Skadeår	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totalt
mkr										
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (Brutto)	609	640	644	633	644	650	795	920	860	
Ett år senare	612	588	611	629	643	775	807	805		
Två år senare	580	560	620	639	680	711	762			
Tre år senare	535	565	631	682	688	743				
Fyra år senare	535	562	577	639	661					
Fem år senare	540	484	543	607						
Sex år senare	496	471	497							
Sju år senare	451	460								
Åtta år senare	440									
Uppskattad slutlig skadekostnad per 2015-12-31	440	460	497	607	661	743	762	805	860	5 835
Ack. Utbetalda skadeersättningar	267	259	260	289	276	242	169	74	13	1 849
Avsättning upptagen i balansräkning	173	201	237	318	385	501	593	731	847	3 986
Avsättning tidigare år										2 823
Skadebehandlingsreserv i slutet av skadeåret (Brutto)										492
Avstämning mot balansräkning										
Oreglerade skador före diskontering										9 134
Diskonteringseffekt										1 834
Total avsättning för oreglerade skador redovisad i balansräkningen (brutto)										7 300

Ovanstående tabell visar den uppskattade totala bruttokostnaden för oreglerade skador, både rapporterade och IBNR, vid slutet av varje skadeår. Tabellerna visar också utbetalningar hänförliga till dessa skador. Diskonterings-effekten framgår längst ned i tabellen.

tkr

	2015	2014
NOT 16 ÖVRIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	7 003	8 583
Övriga skulder	2 271	2 187
	9 274	10 770
NOT 17 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER		
Upplupna personalrelaterade kostnader	7 383	6 642
Förutbetalda premier	-	53 266
Övriga upplupna kostnader	7 315	3 281
	14 698	63 189
NOT 18 TILLGÅNGAR SOM OMFATTAS AV FÖRSÄKRINGSTAGARNAS FÖRMÅNSRÄTT		
Andra finansiella placeringstillgångar	10 166 578	8 496 863
	10 166 578	8 496 863
NOT 19 MEDELANTAL ANSTÄLLDA SAMT LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR		
<i>Medelantal anställda, antal (andel)</i>		
Totalt	154 (100 %)	140 (100 %)
varav kvinnor	97 (63 %)	84 (60 %)
Samtliga anställda är kontorstjänstemän anställda i Sverige.		
<i>Könsfördelning i styrelse och företagsledning, antal (andel)</i>		
Styrelsen (exklusive arbetstagarrepresentanter)	7 (100 %)	7 (100 %)
varav kvinnor	2 (29 %)	2 (29 %)
Andra ledande befattningshavare inklusive vd och vvd	11 (100 %)	12 (100 %)
varav kvinnor	6 (54 %)	7 (58 %)
<i>Löner och andra ersättningar</i>		
Styrelse	447	395
Vd	1 839	1 768
Övriga anställda	76 437	72 507
Sociala avgifter, varav pensionspremie 16 791 (16 948)	44 984	43 697
	123 707	118 367

tkr

NOT 19
(forts.)

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättningar och övriga förmåner

Styrelsens ordförande:

Jerker Swanstein, 1/7-

77,5

77,5

Vice ordförande:

Jesper Andersson, 1/7-

70

70

Övriga Styrelseledamöter:

Rickard Simonsson

62,5

62,5

Börje Wennberg

62,5

62,5

Karin Christensson

77,5

77,5

Styrelsens ordförande 1/1-30/6,
styrelseledamot 1/7-

Ann Sommer, 1/7-

35

35

Lars Hillerström, 1/7-

-

-

Ingrid Bergman, 1/1-30/6

27,5

27,5

Lars Olof Rönnqvist

35

35

Styrelsens vice ordförande 1/1-30/6

Verkställande direktörer:

Vd Marie-Louise Zetterström

1 839

60

920

2 819

Vvd Henrik Ask

1 493

14

1 219

2 726

Andra ledande befattningshavare,
företagsledningen (9 st)

8 766

173

4 067

13 006

Övriga anställda som kan antas
påverka bolagets risknivå (5 st)

3 270

57

1 453

4 780

Pension

Verkställande direktör Marie-Louise Zetterströms pensionsålder är 62 år. Pensionen utgörs av en tjänstepension på 35 procent av pensionsmedförande lön, en företagsägd kapitalförsäkring på 10,5 procent av pensionsmedförande lön och en företagsägd kapitalförsäkring på 5 procent av pensionsmedförande pension. Den årliga kostnaden för pensionen framgår av not 19. Premien betalas längst till och med månaden före Marie-Louise Zetterström fyller 65 år.

Andra ledande befattningshavare inklusive vice verkställande direktör omfattas i likhet med övriga anställda av pensionsvillkor enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation (FAO) och Facket för försäkring och finans (FTF) respektive Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), vidare beskrivet under not 1 Redovisningsprinciper.

Avgångsvederlag

Verkställande direktör Marie-Louise Zetterström har ett avtal om avgångsvederlag uppgående till en årslön. Avtalet med verkställande direktören löper med en uppsägningstid från bolagets och verkställande direktörens sida på sex månader.

Avgångsvederlag för övriga i företagsledningen utgår ej enligt anställningsavtal. Vid uppsägning från bolagets sida och vid egen uppsägning har andra ledande befattningshavare inklusive vice verkställande direktör fyra månaders uppsägningstid samt under vissa förutsättningar rätt till omställningsstöd och förlängd uppsägningstid enligt kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation (FAO) och Facket för försäkring och finans (FTF) respektive Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO). Vid uppsägning från bolagets sida gäller ovan nämnda kollektivavtal.

Offentliggörande av uppgifter om ersättningar

Enligt Finansinspektionens Allmänna råd om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar (FFFS 2011:2) ska bolaget bl.a. offentliggöra information om löner, ersättningar och andra förmåner i bolaget. Löfs ersättningspolicy finns tillgänglig på bolagets hemsida, www.lof.se.

Ersättning till anställda i ledande position och till anställda som kan antas påverka bolagets risknivå anges ovan. Övriga anställda som kan antas påverka bolagets risknivå utgörs av anställda i kontrollfunktioner, försäkringsjurister inom stab juridik samt aktuariefunktionen. Ersättning till chef för aktuariefunktionen ingår under andra ledande befattningshavare.

NOT 20 UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÅENDE

Som närstående definieras styrelseledamöter och ledningspersoner och deras nära familjemedlemmar. Inga väsentliga transaktioner utöver de som anges i not 19 finns. Som närstående parter räknas inte bolagets ägare som har styrelserepresentation. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna. Enligt patientskadelagen ska det finnas en Patientförsäkringsförening (PFF) vars medlemmar är de försäkringsbolag som meddelar patientförsäkring i Sverige.

Patientförsäkringsföreningens styrelse (PFF) är huvudman för Patientskadenämnden (PSN) som avger rådgivande yttranden i ärenden på begäran av patient eller annan skadelidande, vårdgivare, försäkringsgivare eller domstol. Löf finansierar en del av PFFs verksamhet, beräknat utifrån sin marknadsandel inom svensk patientförsäkring och betalar ersättningar till PSN varje år. Företagsledningen har dock bedömt att varken PFF eller PSN är att betrakta som närstående till Löf enligt definitionen i IAS 24.

STOCKHOLM DEN 14 APRIL 2016

Jerker Swanstein, ordförande

Lars Hillerström

Jesper Andersson,
vice ordförande

Karin Christensson

Rickard Simonsson

Ann Sommer

Börje Wennberg

Sedef Ünlü,
arbetstagarrepresentant

Lisbeth Nylén Bakurin,
arbetstagarrepresentant

Marie-Louise Zetterström, vd

Vår revisionsberättelse har avgivits den: 21 april

KPMG AB
Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har avgivits den: 21 april

Johan Edstav,
lekmannarevisor

Tomas Nordenstam,
lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag, org. nr 516401-8557

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolags finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2014 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad den 8 april 2015 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen och försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 21 april 2016

KPMG AB

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Till
Bolagsstämman i
Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag
Organisationsnummer 516401-8557

Granskningsrapport avseende räkenskapsåret 2015

Vi, av bolagsstämman utsedda lekmannarevisorer, har granskat Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolags verksamhet under räkenskapsåret 2015.

Granskningen har utförts enligt vad som stadgas i försäkringsrörelselagen om lekmannarevisorer och god revisionsred.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillfredsställande.

Stockholm den 21 april 2016

Johan Edstav

Thomas Nordenstam

STYRELSENS ARBETE

LÖFS FÖRETAGSSTYRNINGSSYSTEM

Arbetet inom Löf är processororienterat vilket innebär att såväl uppföljning av mål och effektivitet som risker och den interna kontrollens kvalitet styrs och hanteras genom verksamhetens kritiska processer. Arbetssättet säkerställer att verksamheten är effektiv i förhållande till de mål som finns uppsatta, att de risker som Löf är exponerat för omhändertas, att det finns pålitlig finansiell respektive icke-finansiell information samt att bolaget följer relevanta lagar och regler.

Löfs riskhanterings- och internkontrollsystem utgår i hög utsträckning från risk- och kontrollutvärdering i processer vilket utgör grunden för bedömning av bolagets risker samt kvalitet på den interna kontrollen. Vidare finns fastställda processmål som formuleras utifrån hur processen bidrar till att uppnå bolagets övergripande mål.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av Löfs angelägenheter. Det innebär att styrelsen ska se till att kontrollen över Löfs ekonomiska situation är tillfredställande, att Löfs riskexponering är väl avvägd, att redovisningen sker i enlighet med gällande regler och föreskrifter och kontrolleras på ett betryggande sätt samt att bolaget har en god intern kontroll. Till sin hjälp har styrelsen den oberoende kontrollfunktionen Internrevision som rapporterar direkt till styrelsen.

Styrelsen ska bestå av minst sju och högst nio ordinarie ledamöter. Utöver det har de fackliga organisationerna rätt enligt lag att utse två ordinarie ledamöter samt två suppleanter. Enligt styrelsens arbetsordning får antalet styrelsesammanträden aldrig understiga fem per räkenskapsår inklusive konstituerande styrelsesammanträde.

Löfs styrelse. Bakre raden: Jerker Swanstein, Philippe Njoo, Karin Bratz och Börje Wennberg. Främre raden: Jesper Andersson, Karin Christensson, Sedef Ünlü, Anne Sommer och Lisbeth Nylén-Bakurin. Saknas på bilden: Rickard Simonsson och Lars Hillerström

Under 2015 hade styrelsen nio protokollförda sammanträden.

TVÅ UTSKOTT

Styrelsen har även inrättat två utskott. Ett Finans- och revisionsutskott och ett Ersättningsutskott, som båda är beredande organ utan beslutsrätt. Finans- och revisionsutskottet följer övergripande bolagets arbete med framtagande av lagstadgad finansiell rapportering samt system för den interna kontrollen i bolaget innefattande hantering av operativa risker och regelverksamhet samt bereder frågor hänförliga till styrelsens egna risk- och solvensbedömning (ORSA). Finans- och revisionsutskottet tar även del av rapporter från Löfs internrevision och bereder upphandling av revisorstjänster. Finans- och revisionsutskottet hade tre möten under året.

Ersättningsutskottet bereder bolagets ersättningsprinciper, ersättningar och förmåner för vd, vice vd, ledande befattningshavare i företaget och chef för internrevisionen samt bereder principiella frågor rörande förmåner för bolagets anställda. Ersättningsutskottet hade två möten under året.

STYRELSENS LÄMPLIGHET

Styrelsens lämplighet utvärderas årligen med avseende på både kompetens och redbarhet i enlighet med styrelsens arbetsordning.

Under 2015 utvecklades metoden för utvärdering i linje med kommande Solvens II-regelverk. Grunden är en utvärdering som görs under överseende av styrelsens ordförande. Kompetensutvärdering innebär att förbestämda kompetenskriterier ska ligga till grund för ägarernas urval av styrelseledamöter vid nyrekrytering till styrelsen. Samma kriterier ska även användas vid den årliga självutvärderingen av den sittande styrelsen. Kompetensprövning genomförs såväl inför nyval som på årlig basis. Redbarhetsprövning omfattar varje ledamot och omfattar såväl andra uppdrag som ekonomisk redbarhet. Även intressekonflikter kartläggs årligen eller vid behov. Enligt styrelsens arbetsordning ska även en utbildningsplan för styrelsen utarbetas årligen.

Utbildning hölls vid två tillfällen under 2015. Styrelsen genomförde en styrelseutvärdering i slutet av året som ska redovisas och ligga till grund för fortsatt möjlig utveckling under 2016.

Löf har en intern "fit and proper"-kontroll även för ledning och nyckelpersoner inom bolaget.

LÖFS STYRELSE

Styrelsen i Löf består av ledamöter med erfarenhet av vård, ekonomi, försäkring och skadehantering. Styrelsen ska bestå av minst sju och högst nio ledamöter, för närvarande är sammansättningen som följer:

- Jerker Swanstein, ordförande i Löfs styrelse, advokat
- Jesper Andersson, vice ordförande i Löfs styrelse, vd Tre kronor försäkring
- Karin Christensson, kanslichef för Nationella kvalitetsregister, SKL
- Lars Hillerström, finanschef Västra Götalandsregionen
- Rickard Simonsson, landstingsdirektör, Örebro läns landsting
- Ann Sommer, vd för Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag
- Börje Wennberg, landstingsråd, Landstinget i Uppsala län
- Lisbeth Nylén Bakurin, arbetstagarrepresentant
- Sedef Ünlü, arbetstagarrepresentant
- Philipe Njoo, suppleant, arbetstagarrepresentant
- Karin Braatz, suppleant, arbetstagarrepresentant

